

Svar på pågäliste 2: 40. Begravning.

Fäst jag i olika sammanhang o för olika institutioner förut
berättat detta omme finner jag att många prägar är besmukt
o sammanhang helt saknes. därför för jag här prägar
i för o ordning o svarar så gott jag kan o där jag kan-
na ring troksam lämna jag prägar öppen.

Döds budskapet. När någon var död skickades en be-
trödd manlig granne omkring med bud till sin stäkt
vänner o grannar. Han var svartklädd o skulle uppträ-
da alltså i med en viss blygsamhet när han fram-
förde sitt ärende, men, han bjöds också på traktöring
var han kom så man fick tänka sig för vem man
sände ut om det var präga om upprättlig sorg. Därför
"lik?" budare skulle delgöra alla som skulle bjudas på
begravningen o de som fick detta bud om döds fallet, an-
tingen de förut visste om det eller ej, visste då att de
hade att stå i ordning med fröning o annat

ACC. N:R M. 11119: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som hörde Fik. Brödslydelsen av brödet kännas jag inte precis Fik om det var bestamt, men när man ännu i min barndom kom med bröd till det ungefär så: "Ja kommer nu bröd (ja skulle säga Er) i på K. K. udd K. K. har slutat." Detta vandande var red ännu i början av 1900 Talet av den utnämningen som höll på gammal red: då någon gammal dött oberoende av annonsering ö bjudnings biljetten som var i bruk redan vid 1880 Talets ingång fast då ing i regel de senare var skrivna av någon som hade en god handstil. Ända in på 1900 Talet bars biljetterna omkring so i regel samma man som budat om döds fallet, han "gick nu biljetterna." På samma sätt kunde också de allra enklaste bland folket någons med utmattlig bjudning.

Döds annonserna i tidningarna tycker jag mig finna ett de slagit igenom ganska fritt i. o. m. att tidningarna blivit allmänna bland menige man ö det var de redan på 1880-talet då flera hem slog sig samman om en tidning: "Tidnings-las" på 4-6 hem som läste tidningarna var sin dag

var ej alls oräntligt. Det förefaller som om man haft en viss
mogenhet för att jä med i rikstidningen både likt & olik
i ja & det i tydlig, en parallell till fotografieringen som
också hade väglarna påställt bland många man där den
var ny. Dödsannonser, hyrningsgratulation & andra ja-
miljeannonser var därför även de allmönst bristliga
bland folket åtminstone i början av 1880-talet då även
måbrukare satte in dödsannons t.o.m. när mästarna dött.
klippa ut dem & gädda dem.

Man led liksom & beklaga dödsfallet sorgen genom
budet men frimade ett beklagande när man frö
eller vid begärningen träffade oförväntade till den
söde. När man fått budet visste man att man skulle med
ja begärningen i ja sätt. vis räknades med till mör-
kret & då klädde man sig i svart när man gav sig
på hemmet & undvek även i övrigt publicit. kläddes
tills begärningen var över, man visade därmed att man
deltog i sorgen.

4.
Förmingen. När man gick ned förning, nägon år husets egna
gårdens pige eller dotter eller något kvinnligt släktbarn,
var man alltid sorgblädd ned svart förkläde (marie)
antingen man var bländad av utbyrda eller rhodolera. För-
ningen bestod ännu i min barndom av smör, mjölk,
brus, i paka eller kakor, spettkakor, rockkakor, i flera
varianter kormkakor eller mandelformar, spettkakor
na bakades av kvinnliga kvinnor i stora ofta med beständ
av den som skulle ha kakor, mandelformarna bakades
färdigt i hemmen men de i bagerierna liksom rockkakor.
Kakor med svart vit dekn i smör. Kors samt korm-
kakorna som dekorerades på samma sätt. Den stads
närmast i svart glasur på somliga de kakorna kunde
inlägga priset något, mest ansedd i förande till de
bagerierna i närmast stads förning var spettkor-
kakor, därifrån rockkakor som var av nyare datum
läggt på röd rhodolera korm så smickakorna. Tackna
i låga rockkakor korm inte till för en förning var i

upplärningstillstånd. Fjörde tiden bestod den endast av
 kaka & brans och det inte var ett fattigt hem där gä-
 dernas bidrag av min hons, grötte kunde var ett till-
 vinst av värdet. När förningen stod i ett fem kunde inte
 en reda sig med den utan antingen på tre gå på
 ett ställe eller om det var nära man gick flera gånger.
 Fjätte minns jag när jag som ung gick vid rektors
 bryggan skickades med förning som då sedan minst en
 del att jag blev bjuden på vin & kaka eller kaffe
 i när förningen stod i ett fem, intill 1877 talas slut
 hade en komma i årsgåren = sng chuset på nyss
 rättning med att ta emot & hålla reda på vad & hur
 förning allt efter som de kom, hindersigt uppdrag be-
 fände kassans mätning så att de kommande skulle skäns
 var sin kaka vid bordet & som ordet kassan & min-
 kassa o.d. följde med. På skulle det betraktas & alla
 som kom med förning skulle se till, något jag minns att
 jag bed till att man i villavägen skulle glömma på min del

Jag minns också förmången redd på andra sidan, bröds-
sidan där man fick ut mjölk smörslas i lörns, hur man
där på 1890-talet liitiserade pring lingarna ut de nöd-
typps förmången upplagda smörslaver (se teckning som fin-
ut insänt ut dukat bröd) samt framför allt av lörnsen,
flera från gårdarna ö en eller två från mindre ställen
ö lörns. Dessas äldre ö kondition rättet var på de
ansats i skrift upp till tagits ut, det var en man
att rika på hälen efter uttagningen så små att de in-
te fick rymas i det lilla hål som förns kunde man
t. o. m. sätta ihop med en knäpphål, som man fick
se vara efter att den inte blev kvar sittande, ja, man
t. o. m. beklagade sig om hälet i det så möjligt.

Även till annan dagens gille skickade man i bröd-
gårdarna i trinnistone in på 1890-talet förmången från de
andra gårdarna i by- eller socken laget, mjölk ö smör.
Såta om förmången som var så viktig vid en begravnings-
söndal som vid alla andra rituella högtider med bjudning

vidlyg bandes i kyrkostyngning i viss omfattning. Det var ni-
gast mycket viktigt för såväl ena som andra parter i ända
tid men något som blev till bara beg och besvär i ömse
vägar när en ny tid kom med andra rader o annan rust-
ordning i för att slippa de onödiga krigen o nioåldern m.m.
lät man också efter riksstyrelsen i kungä och så gick för
tycker en viljeförne: "För mig undanbeds" i så måning
om blev det respekterat i ännu krigens mängd uttryg i
främman så måningen då alla alla fick en alla i om
fick visa sin. Detta om det materiella för begränsningen.

Den dode. Gärna ville man ha någon religiös allmän-
lig person tillstädes vid en dods bädd o bland de o.k.
"lärarna" från 1860-40 talen växelresorerna fanns i
tid som jag minns alltid någon som gärna o utan an-
märning deltog i baken vid dods bäddarna, så ännu
vid riksstyrelsen o renare o det var med mycket rime de
gick från ett lemn där de blivit avvisade när de utgjord
sig o även allmän ambulans tog i regel oft o såväl jak alla upp.

ACC. N:R M. 11119:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ofkast hade de gamla mistaget ett stort sakrament när
slutet malkades & man såg gärna dessa allvarliga offer ge
sin ofvänderhet vana personer sköta om läsa & bedja för
& med den döende & äro att de tärte & led med familjen
sin döda intäkt & man med en spegel konstlärat att
omkringarna upphört & kastat en västlig blide på klackor.
Samma person, vanligen en det ja en kvinna, eller när-
maste ankörig till den döde sköt också den dödes ögon.
Skammem korp trycktes med det ett litet ätdraget blöde
som knöts över ljössen om det inte räddade med en fast
rundhudd i den psalm bok som alltid för detta an-
skamäl trycktes in under den dödes leake.

Äldre personer, som här äro i min barndom vid
rehabilitet hade i jiskt minne vad de hört om ett
fall av skendöl, ing omkr. 1800 talits mitt, i Lovise-
farn i Barmar hade ofta trygt löfte av sin när-
maste att man skulle vänta ett par Fimmar innan
man tog någon som helst befattnings med deras lita

trättade du i ledet ut du i kallt rum i att de inte begro du
från en tecken till förvandling visade sig.

Närmaste vännen i grannar utfrände trättningen av den
dåde rider den fjätt högga mågblunda tillhållalagd i med
endast ett täcke över sig som orar nämnda i traggningen
utfrändes i brödder där han låg. Det var en sista fjärrt man
gjorde honom alla kunde ett förtroendepappdrag i en allvar-
lig handling varvid de som utfrände den bistra beandra.
Den man som betröddes att raka en död fick från hans
rakador som ett minne av den dåde i en erkännelse driffr.
Det vatten i den träl man ansåg fick inte slås ut under
öppen himmel utan kallades under parmmuren eller an-
nan liknande plats inomhus.

När så den döde var trättad i kamrad (håret flätat eller
löst på ett kvinnolik huvud utgöra ett toistearme de
kvinnliga anfrivanterna emellan på 1890-talet) i fjord
sin "jock-skjorta" eller "särk" i på 1880-talet även "jock-
väsor" bars det ut i det inring ställda likrimmet i

ACC. N:R M. 11119:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lades på ett bord med knädd under huvudet i lakan över
 ö munden, det före skulle helt dölja liket. Då fick man
 också se till att den döde låg med sin skyttelegg i att
 den fylldes sin uppgift. "Fraskjorten" kunde ofta om-
 "byggemans-skytten som gömde sig i detta ändamål men
 också särskilt långt timme utan pyssnad som ryttar en-
 kom för detta ändamål liksom de gamla "prie hösarna"
 som de stödade åt sig i moken. Deres plagg samt skyt-
 leppar som inte fick glömmas hade sin bestämde plats
 i de gamla grumman där några av deras närmaste allt
 som oftast erinrades om deras befintlighet av de gamla.
 Så var det varit med våra egna gamla ö andra gamla
 som gått bort. Så vilade liket där tills krists var färdig.
 När man såg att alla sängkläder bars ut som förmitt
 i den säng där någon legat döds sjuk var det ett tecken på
 att den sjuke slutat. Man var angelägen om att manast
 möjligt ut till den döde legat i ö sängkubben uppladdad
 det var en rjättklar sak, det kunde till.

Med liklukter använde man näst i vatten som ofta
lyftes om under den plats där den dode låg, de lades
när en någon konserverande frimiga, förhvar luket iohu
man med enis o brände sochur i en skypfel som lars
omkring i rummet, så när man gift sig ar med pistar
o rummet omedelbart skulle aftreras till matrum för
gästerna, i regel ist barlarna i sommarsugen = salen. I
samma tid var ja lysol o andra liknande preparat används.
Det var en egendomlig atmosfär i en äkta gammaldagsgård
sommarsuga - liksom på 1890 talet som man aldrig grin-
mer, djup skymning på grund av de tjocka lakanen för
fönstren, instängt de frukter o gick en öppna gransis
o från brubarns doft, en obestriktbar doft av gästernas kisti-
lagda ligg tids pläder, matröt - kamfer, naftalin i Carvadel o
något mörkel allt i förning o så därtill liklukten som
intet kunde förstås. Detta var gästerna samlat på för
färderna, afträt blandades den o förvillades bort med ioh-
ning som förut nämnt, det var en "äls-göra".

ACC. N:R M. 11119:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dödsning. I äldre tider, eller före 1880-90 tal^{innan} då
 minskade dog sig på speciell tillräckning av livspåst^{innan}
 & ständigt var beredda på beställning & innan de s.k.
 "gringa-kistorna" kom i handeln låg dog den flera dagar på
 närmaste minskare att på kistan färdig då den skulle
 grävas helt från början & efter mått. Därpå gick då den
 dode ligg på flera dagar på ett låda låget på bordet.
 Sedan var det gått allt fortare att på kista & vagn
 den dode & nu kan det ske så fort i det kalmar.
 Bland grannbörarna & de närmaste vännerna finns
 i regel någon som var van & kändig att "klä li", en som
 minskade eller den som brukade baka hos sjuka men
 alla grannbörarna som man hade umgänge var med
 när man klädde & lade den dode i kistan & de som var
 klädda i det avslutades med kaffetjudning liksom för
 minnen men var mera ordnat på förhand. Det var en gam-
 nka omständlig procedur när den dode klädde med
 lekare & kunniga kläddes & lekaren skulle vedas & ordna

ACC. N:R M. 11119:14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

jag aldrig hört nämna.

Om den döde troh alla itgärdar döftr "tittade" troddes att den tittade efter någon som snart skulle följa efter o minnen, som inte annars var vidskriftlig, berättade om att folk då hinner svärmen blivit svårt i lägi bisten. Det var år 1888 o stöktungen, grannbörmen som varit med "blott lid" stid samade bring bisten om red var då en av de bornliga anfrvantea sade att den döda "tita" o undrade vem hon tittade efter. En av de närvarande var då nog hänsynsfull att peka på ena lilla, redan då klara barn som hon var på armen i säga: "De e den hon titar efter." att man kunde sig illa berörd därefter fallen av sig själv o även att hon aldrig glömde det då barnet dog. Kort tid därefter.

Att döda lagts i bisten fullt klädda i sin livstidsdräkt eller bönslagsdräkt har förekommit, men de folk jag hört om är att folk svärmen berättat om från sin allmogetid på 1840 talet då hon blev bejude att se liket av en man

ACC. N:R M. 11119:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som urstruck blåt eller lifvit blåda i pack med skjorta i
tillräcken samt med den lilla lathen på bröstet, något
som gjorde ett konstigt intryck på henne som aldrig sett
eller hört om något sådant på landet. Det andra fallet är
på hvar af 1900 talet då mest från i Solberga som
varit gift i många år veptes i sin fullständiga lund-
diakt, men det var nog då inte ovanligt bland ständs-
personer.

När vi yngre haft ansvaret för klädseln af våra dötter
var det ofta många af de äldre som munnig sig till att
se om vi inte handlade vis "grönt"? Skylelappen ö på-
minnt där om då de inte kunde släppa tanken på gen-
gångare för denna sak skule i vi yngre kunde oss
genare de för denna deras tes. Att man fjäthode libet
men jag dock aldrig hört men väl att man varit min
om att de skule på med sig vad de tillit fört i livet
ö vad de tagit i förnu som tillit deras kropp, och som
mat här-ör fiator, Tändla, utsköta vändlar, regnermen-
annuleter o.d.

ACC. N:R M. 11119:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samt det viktigaste av vad som beträffades vid jordska skak-
 vatten i tyngemen när det var bamsängs korina, allt detta
 för att den äldre skulle få sin i graven och efterlevande mig
 spredas av grängare. Pryadade av vad slag det var
 mände mycket, spetsar i bräs m.m. fick inte för följ
 till likt bland allmoget i graven och jag vet dödsvare
 som öppnat gravar i gammal begravningsplats i många
 år som säga mig aldrig var tillstätt något av värde indast
 någon sak i små flaskor o.d. Men jag vet också full
 då i grängarna fått följa med, så fick man inte följa
 ringarna av fingret på min mors unga systen när som
 dag 1883 efter endast ett års äktenskap de närvarande
 tog del för en given sak men maken lade sig därefter
 i de fick följa med i graven, så ovanligt var det dock
 att man följde mig särskilt därtill.

Likhämmanne. Som liksom apterodes det utrymmet
 man hade tillgängligt som var så allmoget att man
 slapp vistas där eller ständigt fändes därigenom i sin

ACC. N:R M. 11119:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde hållas kallt. De olika sociala förhållandena gjorde
att det kunde vara helt olika tillvägagångssätt. På bords-
derna där man hade s.k. dommarstuga, som kallat sal,
ett stort omdöme rum på bryggargångens gavel eller en stor
"kass-kammare" med enstörst förslutning blev en av dessa
rumm liksom i den kunde man ställa bister med
färdar i öster & vana med altare med blödsel
av lakar & grön & ljus i stakar blödda med svart-
vitt pappas riktiga papper & de stora bister stod på
allt runt i rummet blått med vitt. Lakarna för frukter
som helt täckte dessa & som såg ut som de redan innan
ihel lagts ut där hade rummet i bryggning.

I husmans rummen kunde det vara betydligt varmare, hade
man en liten kammare eller en västra-kombination
av garderob-förvaringsrum - yst-kammare, intill stuga
där utrymmet ibland endast var 3x6 eller 5 alnar fick
man i all hast rymma ut allt vad där fanns & ordna
den så gott man kunde men att komma ut domifran

ACC. N:R M. 11119:18.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med en kista var ett problem. Jag vet ett fall från 1890-talet där man måste utrymma spiskammaren som var tillgänglig endast från stugan & var 3 x 5 alnar i den måste man bära ut kistan genom stugan & sedan den på andra sidan på ut den genom fristugan. Därför frädas man i många sådana hem, så även renar i detta att ställa den döda på isen som sojdes upp så gott det gick då man även därifrån skulle följa djuren ja en gammal man berättade om ett fall från hans barndom där en kista med den döda stod bredvid var andra med endast ett lågt stänk emellan. Till begravningsord medde man emellertid så gott man kunde med vitt sand & något grönt, bukbonstäckor fanns för speciellt bringtäckor var i regel omfattande.

Lösval har inte förekommit här, man har så kallat rapt en viss aversion mot lik intresset, där det förekommit hem det förfallit påsmående & ibland undan inflytande från längre som ut betagna orter.

För ö till för ett 30 tal år sedan var det ju allmän sed
att man behövde liket hemma till begravningsdagen
ö således i myskluset för att se liket dricka kaffe, en
lämna förning om man kom längre bortifrån ö så bara
i "li-stass" till kyrkan. Då stod ju den dode i ö på
lit-de-pasad, alla skulle se den dode en sista gång innan
liket just innan man skulle ge sig an skrudas på.
Men likrummet bländades än rygs värmis. Till begravnings-
dagen kargades också för huset alla andra förmö-
lkan på samma sätt ö bländades mörkerna med vits, en liten
fick av lokaler kunde den vithet upp för att släppa in
en mörka dager så att man såg att staka i ordning, där det
var ju tjocka kurröda himmelblått ö man måste
om det var mörkt kunde med kurröda till så många
oansända pyntliga lokaler syddes att man kunde här-
ga för alla förmö-
lkan var detsfak i förmö-
lkan längt innan gardiner kom i bruk, proportionerna mell-
kan tillgängen på textilier ö antalet förmö-
lkan sammansitt

ACC. N:R M.11119:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på också ganska väl. Håls minns jag håls mycket väl
 hur just detta med lekamen på alla första gas en
 nästan vunderligt hög tidligt stämning åt en mörk-
 has ännu när det var fullt av folk. Med 1900 talets
 ingång frövar detta bruk med lekamen på första bult
 när det gällde de övriga rummen i de mörkare om-
 ären på lekarmen i man började sig med att
 första ibland de raka medhängande gardinerna. När
 liket stod i rummet till begärningsdagar och på
 alla då se liket men redan man på 20-25 år redan
 allt mer kom att på första bulten den dide, först
 i kyrkan dagen eller kvällen på begärningen i redan
 i kyrkan eller kapell så snart det blivit lagt i kyrkan
 kunde man bjuda om som haft umgänge med den
 dide i de som stått kom när att se kom en nista
 gång innan man lade liket på i man klodde smalt
 i ordnade med altare i kyrkan när då i så kan man
 en samt lände kyrkan i bollen en liten urskild underkastad

ACC. N:R M. 11119:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

pre uppfädd, en liten kaffeljudning för kommunen också i sam-
band därmed, liksom man litet bländes.

Likväl efter dödsfallet är något jag aldrig hört nämna.
Kista. Histrarna var där i regel för alltid västra & jag
tänkte man fäkt sig de vita barmhistrarna för en ocker-
skelbiftet. Ekstrarna voro sanna undantagen bland
"vanligt folk" ända till för 20-30 år sedan då moderna
begärningsbyråer kom till. Dekorationerna i vit
metall i de stridda historna var tidvis varit mycket
riklig tidvis helt borta då varit dominerat, det har
närast varit att betrakta som modssaker & är varit
att tidsbestämma man mest betecknat den jag det
var vid början av 1900 talet då hos borslagda hön-
der, stjärnor m.m. pyntade histornas baks & sidan &
skänkarna hade ganska låga bors som avslutning upptill
& fötten & gräpar som då kommit till även hos rik-
ade. Först 1800 talet ut efter vad jag tror hade man
blivit historna i långa vita kankler "ti-kankler"

ACC. N:R M. 11119:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om gärdar i mästötter mätar hade mer de mindre lä-
made ibland fäktat vet jag att vi var ännu vid mitten
av 1890-talet. och sedan histornas priset med gärdar
tyg gärdar de äldre sparm hanklarna, det var för dem
det enda rätta i hushållena var dessa lodes runt histan
i när histan stod tilläta priset, en dekorativ bunt
svaga historhet i de vackra ändarna brödder ut.
När man kan lades ändarna av hanklarna över bänar
nas axlar. Med 1900-talets ingång kanske något man
bröjde också om som iordningställda histan stoppa
den med trått i kläda den med tyg prut hade
man njöts på kläda den med ett lakan som fästes
över den lyvelspän ruckaren lätet följa med.

Östens ruckare som långt ifrån hade likhisttillverk-
na speciellt, tillverkade histornas efter mått till
den inen 1890 de några ruckare o.s. till i flamm
P. Walqvist var sig på att tillverka histan, dock även
den efter mått på beställning som ständigt beredd

ACC. N:R M. 11119:23

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dräpa & med ämnen på luga, kan köla på därmed på
1880-talet till omkr. 1920. Håll & hans ystestbroder barn
också ut tillhandatillika klädsler & kransar ut på
in i konstgjorda blommor som var de vanliga på
1890-talet & något framåt. Den här nämnde smickaren
(väselsmidare) tillverkade gedigna kistor för 20 kr
1912-40 kr 1918. Skotsvarande kisten kostade nu omkr.
200 kr. Omkr 1890 kostade en sådan kista 15 kr. & något
tidigare 11 kr. En kläders pris var omkr. schubkiften
mellan 6-9 kr.

Öven en kvinnas lister. Yrkarna kallad som också
kunde framkallad i tillverkade ramar & reglar tillver-
kade på 1890-talet listkisten & sålde klädsler & kra-
nar allt dock billigare & av sämre kvalitet & her-
nes affär blev så den lister här med fabriksgjorda
gringa kistor i främre i lumen i ramar i andra
händer samtidigt med Walbröst in på 1920-talet &
även främre såväl hemgjorda som fabriks-
tillverkade

ACC. N:R M. 11119:24.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kisten var olika entreprenörer i Skumpas köping.
 Att man nogg till den døde i kistan något av det
 var i lios tiden sat värde på den såhelt förkom-
 met fast jag ej var något konkret exempel därpå
 Men man sågte bisti en lamsängskrinna var jag
 nämnt i en sak nämnde en dödgrävare som enda
 god gods han tillhört.

Om man annars spik när de närmaste manliga
 anfrågarna som skulle bära den døde med bistånd
 av någon var medhjälpare strax innan den døde
 skulle bäras ut från rummet vet jag inte då det
 varit skurvar på långt tillbake man minns. Det
 var, i år kanske än, ibland ytterst svårt att få dessa
 skurvar att passa in i lock ö bista när det var en
 illa bespottad vind. Men från gringa bista ö det
 var dessa bisten dåligt uppte, hälet som de inte varit
 enst jndens tyck en medlem gravor skottades igen:
 "Di kunde han (na) inte anned än en doli gringa biste"

ACC. N:R M. 11119:25.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde det kula.

Likbår. I äldre Tid använde man likbår om vägen
var än så lång. Der var vid jag vet socknens eller kyr-
kans tillhörighet liksom manne likvagnen o. prästarna.
Likbåren var vagnvälad i man var lagvis på
utlämna, när ett lag tillmat steg ett annat in
under båren o. Tog vid, man fick inte stanna med
ett lik så länge man någon efter, ej heller fick
man rycka med liket. Alla vändningar skulle
när det medvold, men det var nog inte iakttagits
lika många överallt. Framför allt fick man inte
"asa" släpa fram ett lik d.o.o. ej det minsta
på flytt, det med bårn det före. Alla gramma-
bya laget för, skulle vara med i båren för när
man var den dride kula vägen, det var den sista
tjänsten man gjorde honom. Under ceremonien i ut
in huset i senare när man kom att vara med liket
var de närmaste manliga släktingarna birsten

ACC. N:R M.11119:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det var en rista lundsbevisning i man var så nog-
därande att de alla närmaste skulle vara vid be-
budet. Man kan dåas till förstå man undantogs lant-
tm fann det var den som till staden på begraving
i man här långt från landsbygden hade lejda
likbänare i inte för att i alla rista tiden var vä-
rdsly kommit till ^{land} församlingar med stadsborna
här i den gamla redan levde till sin del omme
kvar num det nye är på väg uppifrån i nedåt ge-
nom leden.

Det är mig inte till uttan att de gamla på 1880-90
talet tyckte det var något vanvördigt när man
brjode kläda vagnar med gräs i hne liket
till kyrkan efter bestar. När denna skedde kan
jag inte exakt uppge men värfar som var född
1855 minnes väl tiden när man var som beskrivits
på här i det är på hem i på Gärdsbo jag har
denna beskrivning. I huso ungdom hade man också

ACC. N:R M. 11119: 27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i allmänhet inga vagnar med fjödare & man kan väl
knappast tänka sig att man skulle vilja transportera
en tikrista på volstervagn med träaxlar på
en steniga & gropiga vägar som de farms när jag
måste lämna på gården. Redan vid början av
1880 talet då fjödarna gick med korg farms i
gårdarna kunde man emellertid på vägar som läng
med den härmed jag kan om folkets uppfattning av
nyheten av sådant slag till jag att det behövdes en
övergångstid, man var konservativ bland de äldre
och allt annat jag vet till bakläde nyare tiden. Till
då kyrkorna var pådana & entreprenörerna nu
gick ut såväl på kyrkorna som på kaféer & krusifik
från kyrkorna är alltså i likhet med före besättning
i staten på kaféer har man annars åtnjutit sig
med ett par stabila stolar som man klätt med vitt
eller svart.

Librogn. Som först nämnt var de första läroverksamheterna

ACC. N:R M. 11119:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vanliga bindernas lathet och som blott med hacket
gränsar eller buklor. På första den min minfar
till Skurups kyrkogård 1892 men 1895 då min
minnare begyrt hade man den skaffat likvagn i
den finna mig kvar än just minnare o använd, o
det var den största och mest i orden. Efter därefter
kom det likvagnar även i andra bäliggande minn
re församlingar så till i Lönstorp. De tillhörde
des av stens begagnare o var verk som de var
ganska stolta över liksom måtarna om stälde i
ordning dem. De var rätt klumpiga smula medan
andra hade något stälpfullt o mjukt som sig i
de utsmygades vackert med rörlade bris mitt
uppå i de ornament i draperies med svart klä
de med rörlade trossar o hade i planer i regel
en anordning som underlättade bistens insätt-
ning i uttagning. Det var alltid vad jag vet
ansåts för beaktansvärt att den dide skulle ägas i

liksagen, ja man bemäddade dem: "Vrjan i sode ad"
"Lä pnt län uldug och äkt fm". Där län ja lastrog-
nen emellan o de delade meningarna var glom-
da då, var det debatt när liksom skulle anses-
pro gäldde denna såhelt konstnads prägar. För pat-
tighets räkning hölls det i de stäm församling
är en länge för oss digt att be besvär med lik-
vagnen delas stoft och älska i patthig gärdens
lastvagn o pyra gamla gubbar gick på beord
den ofta långa vägar till kyrkan o göra bänke
tiderna processer som minns jag sjöto från skugg
så sent som omkr. 1945-20, sorglig sja!

Utom rocken och betala lyra för länad liksom
andri betalade endast för tvättning av den (ke
var skuggs taxa till vaktmästare - ringarna
klänst o husk och man skulle säga, det var nästan
en beordrande uppdrag att få "ihjussa för liad", det
måste vara sedliga hästar o en stadig husk för

ACC. N:R M.11119:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sidan skjuts, gärna ville man ha vackra hästar i
gärna en samma färg, men man kunde också vilja
att ett par tjänare bland gårdens hästar drog
in kostade på hans rista färd. Någon utnytt-
ning av dessa känner jag ej till men på lita
pögar stå öppen då jag är troksam om deras sammans-
kade mågn vorell eller förhand över den gamla lita om den
ofta fanns vid dess sida.

Likbälarna som på smärningarna i nästan märkligt
trängit ut likvagnarna ägas av begravningsentru-
prenörerna i tillhållskållas av dem o användas även
på transport av kista med klädsel i likklädselka o
ofta åtrimsbure sommartid kan man leverera kista,
kläda liket o därefter omedelbart utföra den dode
till begravning eller kyrka. Det veta som de finns kvar
av gammal tradition är att man ibland inte alltså
har ha en liten andaktsstund vid båren innan
liket lägges på, då en ankning eller någon annan

ACC. N:R M. 11119:31.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

håller bän i läsa någon psalm, en allvarlig stämning
är dock i regel förknippad med denna stund och
den frammanför i uttalandningen. Dessa uttalanden
ser sällan också för annonsering i blommor för
höstloket, krenation o vid som bän i kyrkan med
liks anhängning vid kyrkans då de för med
sig heta o spegning dit. I denna församling
funnit i veta åtminstone under 1920-talet o
de infästades då så i tiden att man inte först sig
vid som som först anlände där, när de gamla dog
hade de ju inte mera att säga till om o de unga
som de skulle ordna under den nya tiden till
endast om gamla skulle ordna för gamla som gjord
bort till man först vid gammal tid då det nya
fylldes att bekräfta i passande tid även om det var
den första gången de föddes i bil.

Uttändstal. Ett uttändstal hållit av en skolman
i Lillesjö i Gårdsförf år 1890 vid en trossen bän.

ACC. N:R M. 1.1.1.19:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skall finnas i våra gymnasier mer kan g. finnas.
 I våra dagar kan man som nämnet läsa något i
 våra alla yngre en psalm sommet också säga några
 lekarsambulatorier och när den tiden skall komma kom-
 met, men för, när något stod komma till begrä-
 ningsdagen där alla gästerna samlades i vid
 kisten för asfärden var det, om det var en
 noggrannare ansett person som stod till, vanligt
 att präst, kyrkans eller skolans skulle vara
 med på begränsningen i då troll en av dessa eller
 både präst i kyrkans utgående tal med bön och psalm-
 söng för asfärden i innan något lades på. Så
 minns jag från Jordboga då en gammal bonde-
 man begreodes där år 1826 i i Phury där det
 inte varit med var prästen närvarande i talade
 vid båren för asfärden så rent som i Västerås
 1930 talat med socknens näst äldste bär (96 år).
 Sedan kunde ord stått år 1800 - i Västerås år 1900 talat

i ena församlingen bara så givet sak o i angrä-
rande rena undantaget beroende på flera olika or-
saker, församlingens storlek, prästens kretsars
o skolhållarens olika inställning, folklighet.

Några sådana tal som jag grundat på sin betydelse
blivit berömda att efteråt den känner jag g till
de ha nog mest varit improviserade.

Utgådd i tiden för entreprenörernas tillkomst i
visittningarna sedan kistan slutits till sig
barnen = de närmaste manliga anfrivareterna
den mellan mig med noggrant iakttagande
av de förut nämnda reglerna meddels o
framåt med likets förtä för i de närmaste
anfrivareterna vid den dödas liknand. Att man har
tal något efter kistan kan jag inte höra men
det kan dock ha varit så. Men fick inte stanna
redan man satte mig i gång då kom snart någon
efter liken om luckan bildades i "lik-stassen"

ACC. N:R M. 1.1.1.19:34.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blockat grint, gransis eller i anslutning hvar för
 sig inte gransis köptes för detta ändamål, buk-
 bom som det fanns i hvarlig tillgång på, alla små
 såväl som stora "kava", var utstoppad där man
 gick med kistan till baren eller tillagnings-
 ut om hemmet omväg på gårdens plan i väg. Stora
 grannar vid vägen där tog sig och från hemmet
 stod såväl i blockat grint på vägen mitt på ma-
 laren som ett bevis på aktning i deltagande
 i minstone på 1901 talen börjar som det va-
 rit allmänhet i närmiljön kunde se att
 att man placerat unga grannar på båda sidor
 om ingångsdörren till ett hus och i de två på
 stå kvar till de barast av sig som tuckar på att
 det var nog. Så var det varit under tills man nu
 följt allt som var med begränsning att göra uttänkt
 hemmet till huset i närmiljön.
Begränsnings processionen. Så länge man samla-

ACC. N:R M. 11119:35.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i myskuset för att kora eller gå i procession till kyrkan i stället för myskut urga gamla regler, ja jag hämnar ett faktum där en gammal man som flyttat till en annan församling i dåligt förhållande att ha myskut tillfäst så långt rader om kyrkans kyrka ja ej ens det som förut varit norra delen. Man hade gjort bestämt att hans lils skulle föras e:a en mil bort till det gamla hemmet där han skulle stå lils till Begravningsdagen. Man respekterade hans bestämmelse o förde hans lils i det ommärkbara väder o väg lag till gamla hemmet o passerade därvid kyrkogården där han skulle gravsättas. När så begravningsdagen kom skulle man samlas o kora i procession tillbaka samma väg o så tillbaka till begravningsmåndagen där detta var dock endast en enkel husman o så rent som slutet av 1920 talen eller 1980. Från äldre tid kommer jag faktum där man fördes flera mil för

på sidan så att åstadkomma förbindelse med det gamla hemmet. Så länge man kunde i procession med liket sökte man, om man utgått från annan plats än den drödas gamla hem, på ett såg möjligt sätt för att komma till kyrkan och att under färden passera detta hem. Man skulle göra den rista färd på den väg man varit van en vacker ridström och så ofta väckte tankar och minnen till deltagarna.

ett oadmiger var beständ är på givet. Först kom "prestavarna" gående i gästerna gick i som enda passagerare i vagn och man åkte. Det var ett par av de mest ansedda bland gästerna, ej släktingar och fick en hedersplats vid en bordsända på middagen och var så an. De gick i bred frie kläder och i frie kläder när de lars, att på i red frie, efter att släkt förman som är på väg. Efter kistan kom så de närmast närjande, därefter annan släkt

ACC. N:R M. 11119:37.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

allt efter som de var misshandlade till den dode, så
stånds personur eller andra för "våra" hälsas den
dode haft med att göra, ja var han undanordnad
henskap i någon sådan överordnad var med stäl
var över alla andra, så kom grannarna allt efter
ansende i bevisning var haft med den dode, det
var så många därmed att en kunde flyttat skulle
hans gamla grannar gå till äls. för de nya
Det tog tid för en större procession att komma
i gång i skjutsarna gick under väntetiden vid
sorghuset som var tiuslång, några upp sig några
kunde, i gårdarna med släktens skjutsor i gårdar
i närmast intillighet och så de andra efter var-
andra utåt. Det gällde nämligen var processio-
nen vatte sig i gång att många liksom ledde på
när släkten var slut i slutet till till just när
det var ens tillfälle, det var en genant att kom-
ma in bland släkten eller för några armar som

kunde stå närmare till ö man kunde på hina ut om
ö invånare sin plats om man upptäckte en sådant
fel ö det fanns förståelse åtfrån Hand de andra
En sådan libstass kunde vid en Bondgård på
40 Td i Skurup kunde i stället ingå 25 skjutar
eller flera ö jag vet att de gamla som var födda
någon förra delen av 1800 Tallet som gamla byster
er önskar om sin begravning med många gäster
på att det skulle bli många "öja" = skjutar i de-
ras liktåg, de kunde t. om glädas åt det i fröjd.
på skjutade eller gående libstass var på dem, som
dock njöt varit med när man gick ö var den död
på vän, att fattig doms bror ö något som de inte
ville tappa sig på sin del, så hade ärligheterna på-
undrats på deras tid ö det trots deras i regel kon-
servativa inställning till allt nytt.

Vad det gällde procession, o.s. vid husmans begra-
ning, jag har varit varit med om sådana där gäster
nu

men man haft liksagn på cihet vid bröjan 181900
Tall med utgångspunkt c:a 2-3 km fr. kyrka.
Var det ju inte så många gäster men man ord-
nade sig dock med de närmaste såväl män-
nen kvinnorna närmast, så männen & kvinnorna
om de var med vid kyrkan. Vid en process-
ion måste man ju hålla Magnolunda ihop som
man åkt på att inte tappa bort varandra vid
hemfärderna. Som här beskrivits kan det varit
ända till man kom att samlas vid kyrka
i kapell & ingen procession av sådant slag man
kom i första eller till 1920-talet fram till 1930-talet
att kvinnorna först av sina män till nyare tiden
till från liksom mest männen på sig & kvinnorna på
sig såväl i klass (dock med iakttagande på stäm-
an vid ovan sagts) som belett vid placeringar vid
bordet där de utrustade gästerna var delade i
särskilda rum eller särskilda bord för män & kvinnor

Först när som förmin gick säkert jag vet fram
till graven men mannen stod i regel för i famn
bland de sörjande någon som eller döptes som den
döda gjort råd "från jula dumma iule Fetta i graven
o var det vara fall o.s.s. fallande yuka - "slaget"
som botats på så sätt och den "botade" ej ena
följa med o övervara frid påstningen av fridol
räkna. De gamla dog fram exempel på fall
där barn förbät detta förbud (en förmöden som
kunnat i hög grad orsa den gamla under hennes livstid)
o verkligen återfått sin ykedom i högre grad
än för o utan utsikt att åter få den förbud, att
minstone två faktiska fall från senare delen av
1800-talet kan jag varit beskrivna i första hand, verk-
liga ursaken är o förblir förbjuden men till döden
ledd de. Själso kan jag uti denna bildade personer
av sådana anledning vill jag borta från mig för
alders beqvämningakt, men om därefter utlös sig

Före de församlade ö det på nytt som när på 1920-talet.
Något uppehåll gjordes inte en lik-stass ö kistan
och man skulle inte ställa ner när man var där
ö dröjde det med ringningarna såklart man var
sakta avsnitt ytterligare ö kanske man att ringarna
var på mål med ringningarna bör ligga sakta
fram på att här ändå skulle på ringa lika län-
ge, det kunde på vara så att på mer det var att
vanta på längre ringning. När barnarna med barn
skiftade iteg det ska ligga in under barnen ö det
andra ut under gångarna. Som förut nämnts
satt man ner kistan med en ofrivillig barnsäng
kvinnor i ingången till det stora området. För-
steman okända. Om presten på jag förut
insamt var i särskild följande.
När på 1920-talet en ö omman bil började ingå i ett
ihållig och den sin plats istället taget där eller borta
fram på bit, stannade de hästskjutarna och

lite försprång öfver de så fram lilla vägar. De främsta bilarna som då deltog i ett liktåg vid det ganska stort uppteckade men man kunde sig fort de blev fler ö fler, kom snart ett dominerad ö en vacker en kisthjul i slutet av ett liktåg liksom stort uppteckade som en bil för 20 år sedan, då man tiden för emdat sig även på detta område.

Aukomst till kyrkan. Vid guldarna mittre från åtminstone till 1880 talade Cörfan klockaren, eller på 1880 talat "försångaren" som annars ledde sången i kyrkan, ö gick för till graven, han "sjöng ingj tied" Tillfälle han ha för bratt om för att bli för gick man mycket sakta för att han ändå skulle på sjunga länge nog, han kom de ju inte gå ifrån liktåget ens om det var efter en i livtiden riktigt person. Den psalm som mest sjöngs vid detta tillfälle var: "Så vandres vi all världens väg --" ö allt efter som det var längre eller kortare väg från guldarna till graven kunde klockaren också sjunga intress

eller bångrammar. Om präster närte vid gindarne eller
frist vid gravar var man sakt mer den døde berödde på sam-
ma omständigheter som frist andagits, ståndsskillnader
iebthägnade även efter döden, bekvämlighet, församlingens
storlek o förkostar av begravningar, or alla för om året
eller flera i veckor. För "fäthet folk" o de förmögna där
någon extra bekanta vanheden kunde ofta de äldre präst-
männer gäse undantag, så ock för de stängt kyrkligt
religiösa. Den skillnad var det i segel på iehemans o
fäthg mans begravning o danielson kom en medelklass.
Liken efter sidana som tagit till till begravs; typiskt
utan kläckringning i; st särskilt kom av kyrkogården
de blev "messatte". I min barndom i ungdomen de ämnar
denna regel var gällande var man också man om att lösa
sidana fullt hänfrida till olycksbändelser eller under
anfallet av vanvett. Klack ett lik varit på anatomisalen
var dock inte att gäse därat. Man gjorde ullauckad vad
man kunde för att undvika även detta, som man ej gjorde.

ACC. N:R M. 11119:44.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att man gått runt kyrkan med kistan har jag aldrig
hört något om.

Sedan man kom att kända till kyrkan med liken o jord-
fästningen kom att ske, kyrkan har ingen försjuningning
förekommit vad jag vet. Sedan jordfästningen blev,
kyrkan har ju präst o blockare varit up där.

God fästning. De som ansatt sig våga besöka prästen
på en vardag vidnede med begravning då men
mäfolket, affärsfolk o de som ville göra skiten riktigt
likare genom att efter jordfästning o gravsättning
besöka ligmassan fredag söndager, så det behövs
de inte veta något fästningsbevis. Då sig besöka några
hela dagar i anspråk då minst en timme var anskä-
gen till samling, så på den till kyrkan för att ha o ist
guds tjänsten på vardag guds tjänst o hem för den
sorgshuset med måltid i fyra timmar o allt som följer
efter. I en annarsamling ville ju prästen ha det
ha de enkla begravningar där kan inte själs va bjuden

ACC. N:R M.11119:45.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på söndagar då han skulle till bys ändå.

Den frunt nämnda äldre släktingen i Fredborga: Håns.
Trops socken som dog 1896 blev jordfäst i Hålls Trops då
nya kyrke i många av gästerna i åren minna främlingar
(H. Henny) minns jag såde då att det var den första
jordfästning i kyrkan de varit med om o de var
på en skildad bänk.

Något särskild betydelse är kyrkan vid begravning
frånkom inte från utom vid utomordentliga tillfällen
o.s. när väst eller landskap begro. Numera är det individuellt
endast Gåsen är obligatoriskt numera och man kan
kan genom entreprenören eller eget initiativ låta träd-
gårdsmästare utföra blodsel, blä i kyrkan till begravning
här nyaste tiden till.

Likmedikar betald eller obetald (med gäva i utskift)
här så gammal tid till att jag inte förs säga något
därmed vet endast att de frånkommer mer om det varit
eftersom mittens år 1801 talar jag ej. De ha ju varit år den

betydelse att de gafs ut som riksdagstryck, jag har nämnt
sidas över nagn dygdadel jingfrun fast inte just från
någon källan liksom de dock förekommit även här då
i mästervärdskap & leverskap inte varit så obehöfvade som
menige man.

I min barndom & ungdom hörde mästerna i de större
församlingarna liksom de personligt färgade, endast
över några bemärkta personer & gamla adelmän, en
silversmidsarska eller ett silverslag kunde utgöra en
känsla för ett beaktat liksom över en sådan man även om
han sakade betydelse i samhället, det har varit så rent
som 1895 efter vad jag hört. Ommera än det allmänna
att mästern kallas en kort i allmänna ordlag omfattad
betraktelse vid alla jndfästningar och anhänga i
värmen kallas tal, byskan har helt den nya tiden
till & i kullen vid gravarna var det så vanligt med tal &
trick för som nu

Rangskillnaderna kunde vara i högsta grad utpräglat

ACC. N:R M. 11119: 47.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för även efter diden, något som man helt bröta, skillets
den man kommer ej från prästskapet utan från folket självt.
På den öst: Skrupps stora församling ännu ett 15-tal
år in på 1900-talet endast de allra litet stående döda som
kom upp i beret för jondjäsning under mera litet tidiga
former med altar tjänst tal i sång, det kunde kanske
en gång på 10 år. De därnäst bäst jondjäsades medan för
härtrappan med något mitt emellan som ritnal o i
dessa folk följde mest i blocken med till graven i
den höll prästen ett tal eller lyfte åtminstone för den
röfsten, en psalm sjöngs så som den varit sed i de
mer eller mindre församlingarna. Det stora flestallet av Skru-
pps församlingens barn stoft kom emellertid inte längre
är till mittgången i kyrkan & vid deras jondjäs-
ning förekom endast det minsta möjliga av ritnalen
i före aftens sjöngs versen: "Jag går mot diden bort--"
i efter aftens: "Jag går till himlen bort jag går. Då
gick prästen tillbaka till sitt sedan han läst de nä-
maste

i hand i man säg honom inte mer. Också bar ut bristan
satte man den i graven, dröjde den en stund under
tygtnad männen med blottade huvuden o så var det
att gå därifrån redan gästerna lagt sin rika beansa
som de varit med mig. För gästerna från de mindre
församlingarna med endast enstaka dödsfall för-
höll detta fattigt o tomt, då de var vara vid värdens
mera personliga deltagande i folkets sorg o glädje.
Att över gästerna kastade jord på bristan här jag
aldrig hört q' heller att bristan stod kvar i kyrkan
under vanlig gudstjänst.

När de röjande går i kyrkan efter dödsfall, när
bäcksigelsen skall läsa tor att de kunnat förbi-
rätta de men också att de bräa sig mer om när
bäcksigelsen läses, dock vet jag inte om det varit
allmän gammal öfning. Begravnings gästerna betedde
sig som den andra menigheten vad jag vet utom en
någon från annars vet hade annars red därifrån

Si om det var först utomsocknes (stadstr.) kyrkor som
fört med landsbyggdarns strängt ieliktiga mans sida
i kyrkans sida i till en bröjan var det var just vid be-
gravningar kyrkans bröjan gå in tillsammans med
nå man i dessas vägar. Begravnings gästerna till sig
samlade. Personalia ligger så långt tillbaka i tiden
att jag inte hört om minna prästernas sida
att när prästen i deras ungdom gjorde Tacksägelse
från några räknade han upp alla dygder som kunde
tänkas i samband med den dode.

Gjälningring kl. 10 på förmiddagen första vardag
efter dödsfallet är ö han varit så här allt vad hä-
gen vet i man var från myndigt angelägen att ja vad
om dödsfallet till präst i ringare från att ja inget så
frut som möjligt, samma dag om dödsfallet kom från
ringtid. Denna ringning utfridd utfrides i tid
jag vet om är den anställda ringaren dödsgrävare-
hjälpvalstaren i nu ringes var i regel lika från alla

rukka, men med olika bladen för barn o vuxna där trä
eller flera bladen finns. För i tid som jag mycket väl
minns kunde man i ringningens längd sluta sig
till om det var en mera betydande person som dött eller
en "vanlig människa". Ofta man tyckt länge många vers
eller om man kunde bladen gå en ganska troligt
Beräffande dödsfall o själva ringning vill jag återge vad
jag kunde vid den gamla i Fredberga begraving, jag
var då endast sex år. De som varit med när han
dog (betydligt om 80 år) berättade att han inte va-
rit rannvårt sjuk men befallt att man tidigt på mor-
nongen skulle koka risgrynsgröt o de måste göra det
just det inte förefallt dem var någon mering stannad,
den sjukte smekte på o godkände gröten o så skulle
de koka kaffe i kott smekte på det. Men så så jag och
vänner som skulle bjuda på att detta var de som: Ringa-
na o på jag och vem de skulle ringa för: För när i
därifrån ledde hem sig ner o dog. Men fick varligt bud

o jick ringt o ingarne bjöds på den mat som själs-
andrat med o avsmakat. Hvarsk var denna beklä-
ring en bekläring av en gammal tid från lunnas tid
o gärdens folk de själva utfrät själens ringningar
Alli ljude någon dastill som skulle tahtenas i
så skulle den som var var att in den rista ställa en rista
lunn när den kunde döda samma sig ställa en sömnd.

Gravvårnings ringning är helt okänt för mig.
Begravnings ringning utfrä o har utfrä för
indfästning från det bekläget var på vinst avstod
från byskan i tillä man rätt graven eller in. bysk.
allt vad någon vet utfrä för själens ringningar var
död inte kunnat på gätkä för olycksfallet så kan kunnat
bli "rikstigt begravd" en ring för de efter levande
även det. För hock ringaren särskilt betalt för
de olika ryttor som var förknippade med begrav-
ning men nu finns det tack o en övrigt.

Tadesegleringning har ännu inte varit inlägg.

ACC. N:R M. 11119:52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Återfärd. Tillbaka till "äres-gården" (ärende = begäran).
 Inom samma väg man kommit sevärd, man inte
 varit en omväg till kyrkan som först närmast, man kunde
 närmast vider o. frist. till kyrkan kunde man ju varit
 i långsammasot möjliga fäkt. Någon lunda lunde
 man ju ordningen de skäpsarna ju höll o. väntade i
 ordning men att solut usga var det inte en med
 minde raske springare blev trötet efter, man
 hann med ändå, då det tog ganska lång tid
 innan alla kom i ordning.

Förbud är tillfälligt = "äresstasser" = "li-stasser". Det
 är först närmast vilken förbud man tog av en lihstas
 om man stannade snart mytt till i gården o. vid luckan
 i lihstigt dödsfak bland deltagarna.

God ton vid lihstass passerande. Om någon gäende
 eller åkande i möte med en lihstig stannade den
 o. lät hela stasser passera i blott och huvudet o.
 brygga eller nej när lihstiga passerade. oft

ACC. N:R M. 11119:53.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

käna om en liktlig her i alla senaste tid ansetts
som något av det mest opassande som tänkas kan.
En tid det var visst på 1880 eller 90 talet ansågs det
emot inte vara opassande att de manliga gästerna
satt sig i sigaren i liktliget, en sed som dock
inte uppträdde av alla i den åter försvar.

Begravningskalas = ärede her förskrmitt i
alla tiden i mycket mera omfattning och från år nu
då man för tillika beaktar i rummet, inrättade de
klagar mest om en middag eller cabaret kaffe på en
restaurang. Före pånden till kyrkan bjöds för kulan
na på en målritsverk i så fick man kaffe i omkr-
ningskiftet i en i begravningskonfekt. Kunsat i
elektorisat walt i vitt selkoppa med "språk" i oliv
om grunder om minnen. I regel behövs man ytter-
hållerna på under denna del av "äreded". Efter be-
gravnigen var det middag, men man sade aldrig för
att man blev bjuden till begravningsmiddag utan allt

ACC. N:R M. 11119:54.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

innefattades i den gemensamma benämningen: "Bön Ti
äres" = bjödes till begravnings måltiden sädste med
kakbring bjudning ö allt i fyra Timmar. dock var
det inte red med några tal, krusandet tog alltid sin
vundliga Tid. Värden var de närmaste släktingar-
na, makar, barn, fränder eller systern eller när-
maste aningar. Alla som fått bud om dödofallet
bjöds, släktingar grannar o vänner, byalaget var
gilleslag i de större församlingarna; i de mindre var
beräffande bondgårdarna alla socknens bönder med
hustrur gilleslag. För husmännens o målmäternas
del bjöd man bondfolket i de gårdar som var gran-
nar ö där man smögdes, hjälpte i kade hjälp ifrån.
Därifrån fick man också den riktiga förning som för de
mindre del utgjordes underlaget ibland hela stommens
Till kalaset. På så nya som gamla grannar bjöds när
man flyttat o nyinflyttade grannar togs upp i laget men
de gamla kunde förtröda på "rangskalan". Präst, klockare o

ACC. N:R M.11119:55.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skolläsa var bland de pämoste gästerna ö samt liksom
 gästarna hos släkten. De ykesmän, med en skrädd-
 re, mjölnare m. fl. som man antitade bjöds också i
 gårdarna i bland ykesmännen hade man också
 traktörerna som "sköffe flaskan" vid alla de stäm-
 kalasor. De alla cykliste bland husmansfolk ö
 underlydande i tillfälligt arbete utan fast
 förbrukning i någon gård, de som inte ingick i gemen-
 skaper, det egentliga "gilles laod" bjöds ändå på
 tredjedags-gille i gårdarna där de köpt något
 till ö de egentliga husmännen ö med den livstik-
 das hela familjer på an-das eller tredjedags gille
 Vid annandags gillet var även släkten med men
 det hela var på mindre tillidligt, dock sparsamt
 man någon av de mindre viktigas baka till
 till annan dagar, tredjedagen var kalaset helt
 byggt på resten av mat ö baka.
 ö de stäm gårdarna till särskilt kalas på de under-
 lydande

ACC. N:R M. 11119:56.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i annat utrymme som myckast för tillfället men han
därför tillgick det jag inte riktigt med mat. dock var det.
Dången om än så fattig begroo någon anfring utan
att något litet kalas förekom, något bjöd man & något fick
man att bjuda av vid sådana tillfällen just därför att
man bjöd. Förning var det man först behövde utblessa
när man bjöd någon som hade att ta av, mjölk & köna
mjölk & köna som man annars aldrig fick råd med.
det nämligen väl för det kalas man behövde ställa till med
Endast den som stod helt ensam & utan resurser s. s. ett
fattigbjud. som "gick på rocken" begroo utan något
kalas alls. För hela ungdomen var så fattigt att ingen
förning kunde komma i fråga kunde matbrödet vid
det enkla kalas man fick för sina egna bli en annan
sag om de vanliga. Så kan jag nämligen att stadsfisk-
luffisk eller bunn bunn med stekt fisk kunnat förekom.
men som beundran i de fattigas blickar i begravningar
på 1860-70 talet. Matbrödet stod alltså i intima famil-
lande

Tillförelser.

Bordet deknerades som på en Teckning jag förut
sant in med gästernas bänkar ö "mörslar" samt
ljus i med rost i vit pransklippt silkepapper dekneras
de stakar ö där var också pransett stora fat med
bröd ö pålägg på assietter. Borta sevärt bänkar
jag i undantags fall på riksklippt men de lät
meniga man stå borta som en pyddad ö använde
i stället en modförd stora rändar, endast ständsper
ronerna och till en bänkan upp in rändar ö använde
den, men det dröjde endast några år för innan en
öften en bänkade notiera det man ansatt på gramlat
ö mynning beten.

Där man haft den dröje ständar i salen eller någon
bänkan i bänkningslägar hade man ribbat ut luftr
si gröt man förut ö dubat även där, på bänkan
det var i salen, medan gästerna var i bänkan.

Snapsarna serverades av hestörerna, de manliga "pers-
opparna"

ACC. N:R M. 11119:58.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så till de egentliga rätterna som skickades runt bröden, stekt ingarna o de pämsta rätterna först. Det friska på 1880-90 talet o något däröver pepparots kött, med stark sås, av vilken man köpt. Så rappa med morötter o klump kokad på köttet o de regasterna de många hansen, därefter stek på de bästa hansen. Därefter i tid som jag knappast minns risgryns gröt med mjölk som i tid jag väl minns, slutet av 1890 talet blev förvandlad till risgryns pudding med saftsås (det enda iida då). Smaps (sällan till hvinfolk) till potatserna men ej till soppan o vid rekalskiftet var till stekes, pröva den och ut till en bröjan renare istället.

Efter all denna mat som serverats med ganska långa uppehåll mellan rätterna som så oerhålligt med bekorna som stod så långt det var möjligt för var sin ägarinna (de mest riktiga som kunde sparas till vardagen stod på männens

bröd). Ågarinnan till bakar fick för mig framsett ett fat
eller ett tallrik i en friskvårskruka i bakar i si skulle
kunna njäts skära bakar i björda den omkring med
utgångsrentet från lönne, alla skulle ha ar alla
vid alla bröd i att det blev ett kring sändande ar
fat i berg ar bakar för tallrikarna när det var
inermot hängar ar bakar vid ett större brödsalas ar
lätst fristående. Det mesta ar dessa bingar prövt in
i den stora masduken i medffidles hem, kageknydd
även en stor bit en tryg ar bakarna skulle följa med
tillbaka. Men de som följt snart kunde hålla reda
med vilket som var nytt i det ar förning ar en gåt
En del bakarna kan jag skinnit prövt för de olika ar
hören men för sammankar och hade kan jag tålet de
komma med andra därför att det gno en mögel
att det kula. Till bakarna reserades i Tid som jag
minns vin. Måltidsbaffe frukon inte för en in
på 1900 tålet de snabbt allt förändrades, det som en

annan tid med andra redor, den främst nämnda konfek-
ten med vin för upfärd i "gänes bor" när man kom
tillbaka, där man, innan man på riktigt tog på
bun det skulle bara sitta på maten där den var fram-
satt i stå eller gå i stå eller bänken eller var man kom
åt med tallriken i handen, på en möbel eller. Men
men man var så lyhörd att man kommit åt att
rätta, en i annan "förstående" slog sig ner vid den
bord där maten serverades. Då i början av 1900-talet
kom också fisker i stället för pepparrot kött, van-
ligtast var helgfeunder eller gädda i därmed också
fiskebiter i vid vinet till steken, viner som man först
lände sig vända på som en tid gick åt i massor då de
finerna ideligen fyllede i. Kvinnorna satte dock i regel
ej stort värde på de sanna vinerna. Buljonger kom
att serveras i koppor i stället för soppa och fick sin rym-
nande plats på matbordet. Det blev stek av annat
slag då frimärk av mjölk, korn och mörk försvann i

ACC. N:R M. 11119:61.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Smörgårdarna i endast de fattigare fick södan. Kåken
na bebehölls dock ännu en tid eller till omkr. 1900-15.
Studer efter rätter som serverades i samband med
en lagom del av kåken som till, bränn eller glass
i maderia därtill. Med detta är man nästan omöj-
ligt jämföra i nuvarande tid, enda skilnaderna är
att kak-fröning och så fröarna var inte längre
var kringa vid änden fick direkt kontakt med sin
kaka utan dessa "ransonerades" i att man delat med
huvudet på varje gäst.

Den dödas skäl var väl den om drocks i trängsel
i typiskt där man stod med yttre pluggen på frie ar-
jänder i de minnes som pekades ut som otidigt.
Var präst, klockare i skolmästare eller andra av dem
med läste man i psalm vers för en efter mältiden
och de tidens "vreda" rädde långt ut på natten, 8 för
mältiden skulle man ha förstått slutet i så alla varad
na på sällskapet i så röra på sig i "luftning" ut i släben.

62.
På skulle kullarna dricka toddy, man pratade i bland kom-
larna var det i regel inte mycket som av begravnings-
tänningarna vid undanflykten först de satt i det rum-
där skolan hängde rakt ut på fönstret och där den
döde legat i sin bästa rum samma dag. Och
dock var toddy på bordet eller på som övrigt
vatten i rökte cigare i enlig väntar förhållanden
vid slutet av 1900 talet samtidigt med då man kom
de röke på sig till hyllan att man spelade knack.
Tolv och under samkvämet efter middagen de vanlig-
gasterna lämnat gåden. Komman pratade så re-
berades de på bordet av 1900 talet i en bred med ha-
ber av förningar där man över en i armen täta
ning i sig in föregående av låga sockerlakor, frukt,
apelsiner kom med. Vid jag mycket väl minns, samt
med vin, bärin eller lantvin e.d.
På avslutades första dagens ände på småtimmerna
med kaffe i kott (g i den mängd man vill) samt gäst-
kott

ACC. N:R M. 11119:63.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"brjåhs eller bråmvingöja" för kullarna o direkt för
 ar förden sedan alla tagit alla i hand Teckat i vitt papper
 "resare" - maps för kullarna under kvimfollens roliga
 väntan där stämningen vilket ofta var fullt var hög.
 Så kunde det bli en kort vila innan ammandagens
 gille tog vid i samma stil o då var man i regel
 tidigt bjuden men slutade något tidigare o desså i
 första dagens första del tidiga stämning samma
 stule mycket bra ar, bamer om då var med gar
 det o desså en annan mögel. Tredje dagens gille är
 förut nämnt. Man får dock stule förgått att i de
 bättre bondgårdarna var ammandagsgille ar den
 betydelsen att de likställda i samma ordning eller
 byelaget förde dit särskild förning i matvåg.
 Gillehusen länga i uppgiften har undan för undan alltmer
 ar tagit i antagit i olika proportioner detta sedan
 innan de var vanliga restaurangundtagarna som till
 de kom att slutet vid 10-tiden o med en mindre ammandags-
 besök för

ACC. N:R M. 11119:64.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den man haft tjänt av ett något plats istället för den
jag inte något minne av men kan heller inte avvisa
den då jag inte varit där om av de gamla.
Käglan rakning s.d. från brudgärdslamas stora be-
gravningsar kan jag tyoga inte att tillgå men jag
har en ofullständigt nota på vad som skaffats till
en begravning i ett torgskeden under Sillesjö i Gårds-
lös församling under 1890 den är skrivet med begravt:

Brännvin 5 kannor	10,50	Klädsel	9 -
Rum 3 kannor		Kista	15
Fisk (mt 2)	4,50	Präst: klackare	2
Ljus	0,75	Ringar nämnes ej	
Ört & kött	16, -	Förningen för ej	
Kaffe, socker, smör		glömmas när man	
		läser detta	

De fattigas andel tog ut efter begravningarna i vissa %
Proportionerna var nog liknande de vid större begravningar
ett 30 tal personer skulle jag antaga kan varit med på detta begravning.

ACC. N:R M. 11119:65.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hypoko Hjärnans avlöning m.m. Prästens tribut utgjorde
dels en faststad taxa (än antecknad men tyvärr ej
upprädd här ovan) dels i gåvor för tal som höllits,
kischarens andel i förbättrade clädnader. I Gäddstör
mar och prästen för även för kischarens rysslar och hade nä-
st alla rysslar enligt de gamla utgåva. Ringaren
hade visst för sina rysslar, ringring och gränning och i
unare tid för klädsel av gräs med grönis samt ren-
göring av likvagn, i det för vardera av de sist näm-
da rysslorna för 30 år sedan och för sockenbor.

Beirake och mustaver, både stavarna, som följde likvagnen
åt och som förde den, ^{ihallades så} som för ~~en~~ är till den del är de
närmaste ståndfingarna och värmerna så någon ersättning
åt den var fjärran från allt man kunde tänka sig och
de är det som duger i regel än, endast i församlingar med
stodsprägel smygge sig det nya stricket in alltmer.
Hörskans - med laverskans, upparsensornas och hals-
törens betalning som givetvis inte gästerna vid.

ACC. N:R M.11119:66.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För jämförelse kan nämnas att dessa på c:a 50 år
redan endast hade 1 kyrk. dygn på sitt arbete i
någon jag skrev av står intet angivet, där kan gott
en gottgjant, en skjuts i d samt matraser utgjort en
nåddning, en del med fick de alltid med sig hem. Fin-
traktat i sömmerkor i motsvarande mottliga yr-
kesutövare, smiddare skomakare i smida var oftast
vare uppasare.

Gärar till kyrkan kunde naturligtvis förekomma
men var långt från någon sed utar vare undas te-
i där påtrassas farms nog bland många man obe-
fintliga. Lönstörps kyrke har fått sina altarlys-
stakar som gäva på en ett kom där alla barnen dog som
vare men sedan man överlämnat gävar fick man
i det lunnat flera barn som fick leva, det får ja
beträktas som ett offer vid dödsfall. Det hände på 1940
talet i de döda barnen var 14 i de levande 7 enligt
de gamla uppgifter. De fattigas andel vid dödsfall

är frunt nämnd.

Var man rik kunde man också vara frikostig vid
dicksjakt i begränsning om man tillika var godhjärtad,
eller, ville bli bestånd i ärad.

Kyrkogård. Kyrkogårdarna här i orten har i regel om-
gärdats kyrkorna i som dessa i de flesta platser ligga
på höjden eller kallas i superlativ Tenör just här i över-
gången mellan den egentliga slätten i åsen. Här de
vart i år om om de är så äldre datum omgärdas av
grästas men alla gårdsgårdar är stora med hagtrass-
häck, då stenmurarna endast obetydligt eller inte alls
höjer sig över kyrkogårdens något upphöjda nivå. I
denna häck eller som i förutnogs kyrkogård inman-
från den gång som löpa inmanfrån häcken finns det
i regel stora träd som i yngre tid gällat, alm, lönn,
lind eller kastanj är vanligaste trädslagen i de ha-
också mera för om man redar kyrkogårdarna modern-
nast ganska allmänt plantat de stora gångarna

ACC. N:R M. 11119:68.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inne på kyrkogårdarna i gjord den stuggiga. En
allmän regel kan fastslås att plantering av större
träd i kyrkogårdarna är något som inte en gång
tid till. Större på gräsplatserna fanns från ofta
träd planterade; tallar & kängask & platserna
närmast kyrkan, de främsta, har åt bl. a. Skurups
kyrkogård en särskild mängd så och kerstags-
gravarna har många främmande barngravar. Prästens
närhet kring kyrkogården som för honom även på den
egentliga staden har dels haft på jagar dels halpa-
de & dels har hela staden varit halpstämmande. Staden
med hem och tegel-husen fanns också både äldre &
nyare. Beträffande ingångarna = "kyrkogårdens lida-
na" så har nog i regel alltid funnits åtminstone två
en huvud ingång & en mindre belägen efter som läge
var i sin hållbarhet till vägen, de kunde vara både
vid en sida om endast en väg löpte där fram, så i
Hälske-Börars tee. I Skurups kyrkogård fanns från

ACC. N:R M. 11119:69.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1890 talet, när kyrkogården endast hade sin gamla omfattning. De ingångar, "stora liddarna" utåt bygatan ö mitt i kyrkogården, huvudingången där även klostergården passerade samt en smal brant ingång med en mindre grind ö en primitiv trappa som även junder körde ut till en mindre väg ö mitt i klostergårdstaden, den "småa liddan" eller "klostergårdens liddan". Jag tror man vet därifrån inte bestämt att brottningen menades ö självmordens lik inte trgo in genom huvudingång utan liksom många in andra vägar. Träskäpnad alldeles ö brant här. Jag har sett kyrkogården med stängsel av järn tråd o.d. men de verkade bara ö präma och ö inte tror jag att man från behörde sätta stängsel från människor, då var respekten från den rigda omädet ö vad mytiskt där fanns så stor att den obetvingade hälet höll sig därifrån, trgo man t.ex. blomman, pärlor eller något annat från en gräs ruddes man på den sjukdomen den døde som var begravd där haft

att skänka barn med, min tid men säkert tröttn
at då de gamla ej tog emot en plantor som växt upp på en
gras annat än för plantering på en annan gras och
man midsommarskatten bredd ut loken i linnen för
att samla upp midsommardaggen som troddes bota sjuk-
dom gick man med viss trecken till detta vän, för
när man trodde på byskrimmer och dringarna av råde-
la för dessa i snare då även min man måste gna
derma tjänt åt en lam kvinna på 1870 talen av skam-
hansla för att man måste bygga sig tiggande ut. Ett
sådant uppdrag som de inte satte tillförs till de barnen
ja miste någon. Stängsel av o.a.o. profant slag var
även nog avsett att hålla djur borta från helget område.
Någon bestämd ordning på byskärdarna fanns inte i
allt till, som var inte i detta sammanhang börvar ligga
mer än en 20 år tillbaka; tiden på många platser, utom
den obersatta delen av byskärdarna och församla och gras-
platser i öfrigt låg i val med gras och ogräs där ingaren

ACC. N:R M. 11119:72.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på 1800 Talens renare hälft. Längst ut i rum kanten
längs för jätlig kvartellet där de lägsta i sambandet
kammade och som inga anfrågade hade. Denna del
låg mest i lögervall med jätliga efter nya graver
i tvorn i gräset efter äldre och sommar som ansades
fick en tid hade i rum barmen en stor aslöng kulle
med ett träbors med lufande närmast en andra
ar denna kulle, i kullen alla slags blommor från
hemmet hade planterade utas ordning eller i form
av kors i hjärtan, är en gammaldags isen i pioner
samt liljan längs där, ett slags näro hyssgärdss-
kultur, välmen om ofta mest optimal - försommad, en
höj med blommor i ögats mest av det renare var
efter en tid ord som en kvar. Detta slags graver med träbors
har jag inte sett här efter 1900 Talens ingång de samma
naturligtvis ej undant: det egentliga jätlig kvartellet
utav är i en i hyssgärdet där enkle minniska
hade sina gräspatser.

ACC. NR M. 11119:73.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag minns från ett besök jag gjorde vid rekultiveringen i
Vörpys kyrkogård som inte var bland de äldre
att där man som kyrkan fanns hela branten som var
likartat upprättade med ganska låga & breda (ca
1/2 meter höga eller så) brännhöckar. Dessa jämte låga
& tråna höckar dolda i det närmaste marken under dem
så det blev liksom låga gröna plan. Det var ju
längst bort som sades här ha sina gravplatser. Men
var kanske inte så för mig en gåta, allt var liksom en
labyrint. Så kan det nog varit även på andra platser
med stora likartade befolkningsskikt. Oför i alla
andra kyrkogårdar fanns sådana av breda ofta
vill växande brännhöckar dolda rektanglar &
brakrater men där ha de förkommit av & av &
ej sammanhängande. De rista av detta slag ha
som mitt bort på Vörpys kyrkogård under de alla
renaste ännu. Gravvårdar i låga höckar var inte så
riktigt förekommande för som i renare tid & några

bestånd eller litetbetsad graskulten tänktes ej på, allt
var individuellt, ett undantag var den samfälliga så som
t.ex. det nämnda fiskeläget bildade. De äldre gravän-
darna så kallade den senast från 1800 början av 1800-talet
var ju ganska likartade men texterna därå var indivi-
duella. De gravmärken av järn som var så vanliga de senaste
åren på 1800-talet i början av 1900-talet var ju också i
mängd åt kyrkogårderna. Att man gravsatt gamla
gravar efter 40-50 såväl släktgravar som andra o-
ch gravsatt mer de resten man förmått varit vanligt,
dock kan jag också nåt bekräftar med hänsyn till sig-
gande över jord redan my gräs skottats igen. Många
gamla bestående djärlar att de vilde vila i sina främlingar
gravar. Att vissa gräsplats kan särskilt i rocknar-
na växer ut i väder, ä "slätter" förekommit i trina
trone redan skotskiftet i samband med utvidgning
av kyrkogårdarna då elena helt eller vissa bevar-
da cläras avsatts för detta ändamål. Där kan inte

denna klassificering bunnat vidare insteg. Jag skulle vilja tes att det varit något av den dygglut man gärna velat påstå vara ihop med släktens folk som spelat in över tiden. Det var åtminstone i början till för mer att veta att man fick vila i köpt grasplats fast det dröjde inte länge för närvarande som trädet skaffade sig bestämd grasplats på detta sätt. De fattigas i barns grasplats längst ut i vore än närmast. Att man gjort skillnad på i barnsängs område kvinnor har jag inte hört, men något har det ju betydelse att man satte ner kistan i ingången, man hade trott att kvinnan de förtöres i det var ju tyoga på att hon som oförtörs ansågs för oner o därför ovärdig det helgade området, men senade eller helgades i denna stund, en motsvarighet till den då obligatoriska kyrkostegningarna. Detta är endast mina egna antaganden i för inte tas för något annat, men värför pågas var de beqväm om det inte en gång varit så att de ansetts

från reka ö ej värdiga att vila bland andra mycket stam-
mer än ö jukar därtill. Glanske förtig påsten någon
särskild vägnig där kristen stöd fast jag ej varit något
därin. Sedan att ställa mer kristen har varit bruklig
ämnistone så rent att mina föräldrar väl minnes
det i nog ämnistone till 1880 talens ingång.

Opfullgångna från kunde man i tillfälle nödhet
sätta en i någon antvrigs graskulle, så sattes en
vid föräldra dött 6 månaders från mer i ett förut avlidet
barns grav ar mina fader i bröjan ar 1890 talen.

Området närmast kyrkan var det förnämsta mest
efter "hensbevaringarna" inne i kyrkan ^{men} en eller två
vikt kapell. På äro henskapsgravarna belägna und
ost om bort i de flesta ställen i mest gravarna vid
både längsidorna i så och mer förnämsta familjens i
de ursprungliga kyrkogårdarna.

Grav. När ungaren = dödgravaren fått bud om när
bevaring, eller till för några år redan de bästas gvar

så allmänna, ofta som manliga bristning i gravar, skulle
ske gränses gravar. för kanske med bistånd av någon
av gärdens folk eller antingen mera i senare med den
hjälp han själv skaffade sig, hjälpslagare. Tre eller
fem alltid varit ganska många för djupet man läng-
den var för en annan än nu. Då liksom de man inte
mer bistån utan, åtminstone intill 1880 talen
kanske däröver, skulle ett par av de manliga enför-
rarna eller grannarna stiga ner i den ofta veta
länga och djupa gravar i Tega enort bistån som sanken
något nedåt i kanten. Då fick gravarna grävas så lång
att dessa hade fått plats i ett steg grävas ut däröver
för att de skulle komma ner i upp igen. Ofta de däröver kom
de bli nermonde med gyltje fick inte inreka något
då de därmed gjorde den större den alla rista tjänsten,
den rista rista när gärdens själva skulle slott i igen
gravar i lilla och så kunde den i till minne föräldrar min-
des. Att man gjort något särskilt vid grävning i Tju-
led

mark hem jag aldrig hört endast att det var besvärligt
i att de gamla bod till o bytte en önskan att de måtte
slippa det vid den tid på året då det var fören för att
bestän skulle lös ronder ut de stora frusna ind-
blummar som kastades ut lockes. Femma var grön-
de den pietetsfulla dödgrävaren i jorden när graven
skottades igen; annat blev det som jag nysar nämnde
glöddet av gravarna med grannis hem från 1900-
talets ingång blivit allt allomännare i me än det
endast de som är helt i osaknad av medel o an-
förmågor som begravas i obstädd gräs det är en liten
extra kostnad. Skildes händelser vet jag något
om hem man kommer gå tillväga med uppbyggen-
de av gravens botten för. En ännu levande minnera
närmare 80 årig hem man här berättade för mig att när
han var barn, för c:a 70 år sedan, skickade hans mor
hem till Phurups kyrkogård med vit kassasord
(vidas hemtade man ligger vid Båtersjöns kust för att sanden

gula trättar o stema i) i hopad bukblom för att kunna skada
sunda lotten i när stels. Yngs (or gram. prinas) gräs
o så lägga ut bukblom. så att ett kors av grönt på den
vita lott man bildade. även detta var att lada den
döda. Då på den tiden var skafferl samrätt för de
munkiga gästerna att ställa igen graven med skiga
tyg i samband därmed samman jag ej när de samman
Blomman i graven lön lutt detta rektor till o på gra-
ven hade man lumbundna prasar o buketter av
bukblom. Trya o annat sådant grönt o med lumbund
blomman på toppa eller fruster kam, så åtminstone
maka. rektorshuset så prasar med lera och blommor
kom allmänt i bruk i sidan pån trädgårdsmästare
allt mer kom till. Först på 1890 dominerade prasar
av horstgjorda växer eller annars preparade blommor
o palmblad samt pärlprasar som pån början av
1890 talet o fram över rektorshuset blev allt större o stäm-
men så hastigt försvann. Förra tiden hade lutt pån

man de skulle pygda till vass gräs, efter 1915 tror jag knappast de ha förekommit, men väl 1912 men då var det utelämnat att det fanns personer som bedröde andra atdies döda med en varaktig påskrans, som lög kvar i graven länge. Ja, ännu efter det de levande blomman påskranar som stannar längre tillbehör än 1890 tallet kanske jag endast till mig runda kransar av jägare grön i ena hets-blomman (minneskransar?). De tog hem, men om de såddas alltså hängde som ett rum på väggen som jag minns det från min minnes stoga när jag var 3-4 år, eller lades på graven. Somma tid var jag för liten att lägga märke till. Först de kom gjorda blomkransarna som julkransarna tog hem eller, som i Glasö-Bösa, de hängdes in på väggarna i kyrkans vapenhus för minnen. De inlät gjordes vid gräsplatserna. Stora redan man för gätes värden av en gräs kunde dessa kransar på vapen husets vägg i Gl-Bösa bli hängande i ännu en den kvinnliga ringen och där gräsaren där kunde vid

rehabiliterat jukse ut i rikken brans som bröde till elms
elms gras. pleve in efter steds jallei, de var minas bransar
på detta sätt.

ett man grävt några gras i annan rikning än öst-
västlig har jag aldrig ej heller att man ständigt liksom
gras öppen, i så fall har det varit under expeditioner
s. s. under rödsots expedition, på 1870-talet. Under span-
skt yttan fick man ju gräva jämt på de stora kyrko-
gårdarna, men jag kunde dock aldrig att man grävde på
fri hand.

Gravvårdar är ett ämne som utfrågigt beaktas
lats ut de som vet mycket mera därom än jag &
något speciellt för att är ej att anteckna. Rönstena
ute i bygden är naturligtvis attens äldsta kända,
lika rönstener vid O. Wimmerhög by i Ulfsåter
som i renare tid begravs i jättens plats på Tullstors
kyrkogård. En sten liksom som för begrav i graven över
fransas gravsten i Skumpas kyrka står under en

mot en vägg. Liknande finns i andra av rötens kyrkor.
Därpå är stegen längt till 1800-: i början av 1800 fa-
cts fullständigt kalkstensväddar i den tidens famit-
je grävar med titlar, överommande och objekt, em-
blem, bibelspråk och andra versar och citat, som ett
armat gjutet järn i sten (helt järn?) i och mid-
da järnkonsten som för var många men i den största
delen restat. En sådan kalkstensvädd med berättan-
de text och ett enkelt järnkonst i byggen har inte varit
gras väddar utan rinner stenar på platsen där döds-
olyckor inträffat, men hälsade sig på samma tid.
Efter dessa hälsar kom på omkring 1850 och fram till 1890-talets
ingång gravvårdarna av sandsten i marmur var för-
sig eller i kombination, varsele sandstenar med in-
fädda plattor, släta eller liknande rullar av marmur
för namn och data och upptill ofta ett marmurkonst eller
en danna i skulptur ofta en minnes- och skulpturkonst
i relief i marmur eller sandstenarna. För dessa

ACC. NR M. 11119:83.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sin lediga stid övergick man så mot slutet av 1800-talet
 alltså till den stela stilen med kuben i obelisker av
 sten eller marmor såsom varvade brunnar, pelare, Gräsm
 darne av marmor skyddade man frön i min barndom
 o ungdom vintertid med vitmålad träfärdal, De
 tre eller 2 delade granitvindarna av olika stnlek
 mer i övrigt tämligen lika, en hus nederdel o makt
 överdel ofta med järnstrecket omkring på tiden
 mbr. schelskriftu är så kända att intet behöver säga
 elaron o heller om hur industrien nuare har danat
 om det hela, först de väldiga bältskredarna som skulle
 helt vanstaltit våra giftigärdar o nu runt de små
 rundata sadlar bystvärden äro sommit att i ett ord med
 nä det gäller graskulten. Graskullarna hålla nu
 vi att helt försvinna, ett sonat (ungel belogt) område
 i höghet av låg väck o med blomman som mestad vin
 ter bransar till jul o gran till påsk, då påskligt upptar
 platsen vid i framfrutena. För på de omerade sand-

Stenarnas Tid i som tid på en 20 tal år sedan var det vanligt
med en kulle över var gras med mungörna eller vin-
tergröna. Under den vilade den djela; den aktade i vör-
kade man i att tränga eller sparka på en graskulle
var något nästan ofänkligt.

På 1880 talet eller där omkring i in till 1890 talet blev det
ett mod, om man så får kalla det, med ett par hring kul-
larne av zinkplåt liknande en ugg i nervänd
diskbalja utan botten. Den var vitmålad o ä den enda
som vitte mot en gång var med svart färg målat
mann i antal som på en grovvård. På den på detta
sätt solda kullen satte man så blommor eller stäng-
växter, även mungörna i vintergröna, men oftast en
vitblodig löggande växt (arabis!). De som inte an-
såg något i det med eller ville braska med en sten
satte sådana här o de var så vanliga att de på sin tid
gar en bestämd ren men stel pågel av myskogärdar.
na även de som satte grovvård kring nämligen.

ACC. N:R M. 11119: 85.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

omgiva kullarna, ofta en hel rad med sådana likartade
kvar, men nu är nog de rista frammå. De fattigas
infände hemmestående tecken med till en bröjor
vitmalat namn i svart latten som snart utplä-
nades av väder i vind en förut nämnda. En sådan
hulle med rista tecken tidde sig ganska märkelig
när den hade sin plats mitt ibland grasplatan
med de små sink-karen. Det rista korn av trä
jag minns korn till skrupps kyrkogård från Harko-
korna samtidigt med stiftet av en omkommer förtid
id bröjor av 1901 talet, nog 1901 eller 02 i bland menige
man är det enda jag vet beträffande tiden att bland
de rista på samma kyrkogård var en gras med
sidant korn i den hulle över en fattig husman med
fler levande ankare från de första åren på 1890 talet
1891 eller -92. Anders effilorn lulle kan i och varit
minns förfäders granne.
De första grävningarna av kuggen eller stipsad granit

ACC. NR. M. 11119:86.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på 1890 talet kom vad jag vet från Lystad eller Tulle-
borg i de så sandsten- och marmur från Hålsing borg
på 1880 talet. Gravvårdar med porträtt i email
förekommer från 1900 talets början i granitstenar
med sluttande plan för bild i text. och Skussars
kyrkogård den första då över en väg upprigad
mäst. och senare flera andra sidan liggande eller
stående med porträtt i email eller med brunt
glas över. Man kan nu på gravvården göra på
platsen enligt eget förslag eller färdiga från eller
från andra platser genom agenten, efter katalog.
Och närmare gå in därja även jag bara både oväntat
då och omöjligt då kyrkogårdarna numera är all-
deles fullsatta med gravstenar av alla slag, men en
viss tendens till en rättsans tillbakå till modeller
från 1800 talet börjar tyckas jag kan skönjas i den
tid då kyrkogårdarna var en färdings hölender är
förbi. För fick man kliva över flera gravplatser på

ACC. N:R M.11119:87.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att komma till en viss sådan men än det överallt ordnat
så att man från yngare kan nå alla men när man
ordnat det så i äldre kyrkogårdar kan göras många
gravplatser ypplicats liksom här man Tenasserat.
Här är grav platser som i Tuts påminnelser vän-
das flyttas numera antingen ut till kyrkogårdens
Åkenter där de mycket eller till särskild kran-
ter i ett hörn av kyrkogården i därifrån minna
de om släkten som gått bort. På den här intressant
från jag minns T. ex. från mitt barndom att man
på ett ställe i V. Wimmerby hade en gravsten av den
vanliga typen från förra sekelhäftet, en ganska
tunn kalkstensslätt med varm lilla i emblemi-
versar som Trädgårdens bröd i ären som Trappstenar
kunde man ha sådana gravstenar som rasgrats
ut från kyrkogårdarna. Föga lampligt tycker man
att T. ex. spela bort i dicke, Toddly på en sådan sten-
shiss, men det gjorde man utan fultänke.

ACC. N:R M. 11119:88.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Grasmyckring. Härnär är sedan en del om kännit.
För tankte ingen på grasmyckring iakttagit trätt
om sig man bröt vid där farms i den vägen för att äta
lägga ut det om inte för så till Pingst. Buktetken togda
på kullen eller rätta i vatten. Men sommartid varit van.
ligt så långt tillbaka jag minns men oändligheten
av gravarna är en annan nu än den var för i allert
nydande under vintern halvåret till 1900 talen till.
Krustgjorda blomman vid vissa tillfälle i gravar-
na har inte brukats här, utom underkrasarna till
jul under renare är men jag har hört att man vid
krust i rydörta delen av skene har smyckat
gravarna med papperblommor men vet inte
mer där om. Likaså slags prattning i ränder o mör-
der till nu en gång en tid till de mörre grasplat-
terna täckas med ett lager av ringel från stensätter.
Någon särskild grasmyckningsdag har man inte
haft för en i alla senaste tid allhelgonesdager.

ACC. N:R M. 11119:89.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blivit det mera födelse- i vårsdagar kan man saft
blommor när de infallit sommertid. Men dag kan
ju också numera blivit en sådan dag.

Bruket med gräsfonden då vårdnaden är gräspat-
terna överlämnas åt kyrkbrödet att ordna med för
de senaste tre åren. Men i år blivit allt vanligare
för i även nu kunde i den man de kyrkbrödet-
mästarna eller någon annan som äter sig att för be-
talning för i, för sommaren, anså gräspatserna.

Brinnande lys i gräsarna för i alla denna ort till
i år mig väldigt ännu inte ^{degraderad} ut i men den
skymtar i kyrkan snart då den vinstiderna för
visade sig i kyrkans kyrkogård i den i fjol arbidne
kyrkbrödet i ett par andra av kyrkans de arbidne
föregångs mäns nya gräspatser i det är så en ny
red vinner insteg.

Eldbegärelsen går framåt sakta men säkert i
det blir allt vanligare med arbegsmer i den firas

nog summa ingen så liten kyrkogård att den inte var
 någon minnegård. Skall man klassificera folket så för
 man säga att eldregångelser spredde sig uppifrån
 i nedåt i sin an det både lända män i enkla fa-
 brikens arbetarskara bland den som undgå eldregång-
 else. Den första varnar i Skuring Tor jag innesitt
 utskar efter en medlem av ätten Stenbock i den fr-
 sta i grannsocknen efter en fabrikens arbetarskara. Inställ-
 ningarna till begravningen är ännu både för och emot men
 man tycks dock bli alltmer för denna allt efter som man
 förstår fröna den med religionen eller ställer sig utan-
 för allsamma. Någon ursäkt o.d. speciell förordning
 plats för gravarna finns ännu inte i staden men det är
 en tidsfråga när Skuring kyrkogård får sin.

Folkets en kyrkogård. Även vad jag vet liksom
 har redan kommit fram i annat sammanhang.
 Gnt: yngre kunde enligt Rödö Hanne komma till av-
 gräns-bild i regnen om prästen som manat en döring

mer i jorden finns ännu från Skumpas prästgård, kyrka-
gård. De gamla hade sin respekt för kyrkogårdens
naturlid och trodde fullt på spöken. Myko-
primmen i såg vålnader, men inställningen var ju
allmänt sådan, så var det överallt.

Andra begravningsplatser. Just här jag nu
ritar och ser ut över omgivningen ser jag på en bae-
ke vid en grannes ägo gräns mot jord som varit två
socknens präst-annektorställe. Än från gamla Forne
Där bakom i Åh finns en annekterjorden är en liten
oödlad jordbit, den har en gång blivit uplagad till
prestkyrkogård, senare säger att den aldrig blivit
tagen i bruk, andra att man från hemmet kyrkuta bruk-
tar den, jag vet inte vilket, nu är det endast en
bit mark där man betar av vad den väcker i den ung-
domen bränner man väl valborgsfeften. Fornarna
ha stått där så långt några minns och en är nog
någons äldste. I Skump har den gamla kyrko-
gården

i platsen för den kyrka som reos på 1500 Taler. Sär-
skildt varit med kyrkogård, ännu den har legat
i lågervall men nu skall platsen bli föremål för
rensning.

Om platsen här där stonar i hess rest över gammal
olycks händelse omkomna har jag skrivit förut
öfver att de gamla tycktes mig se ljus sken vid den
nuvarande platsen.

Någon gång för länge sedan, det var cirka på 1820
talet fann man skellet till en människas i när-
heten av Jönstings kyrka när man grävde för åsänk-
ning, man trodde på gammalt brott. Dessa ben som
lades i en lida om grävdes ner i kyrkogården. Det
skymtar också något om en valrod som kunde dyka
upp vid en brunn i närheten i gå före en natlig vandring
till kyrkan för samma där sedan den enbart med kända
men jag har aldrig lärt att man sett det i samband med
skellet pyrdet som är en verklighet i meddelats, prästs hand

en den som var med. På mycket vet jag som att de som
vidrhepliga drog sig för att gå den nämnda vägen
natte tid medan andra sock sig aldrig ha sett något
som ständigt gick där.

En person som enligt sägen ha blivit begrävd i en
markenhet i närheten av Breda & där sådes det yrka
de avstoppades kroppar begravs på en rätt ringa plat-
sma öfver Gälgebacken i gränsen mellan Tule
Trög & Wismenäs. Jämlades de gamla ogärna natte-
tid, de fäste sig för de luvdessa dringarna som
de visade sig, skrider gjorde att man tyckte sig se.
På män som man var om att få lik i viga jord för
att slippa gäsgångare var man rädd och också angående
att få vid kasten uppkastade eller omars kunna lik i
viga jord men naturligtvis där de fröglunda hade sin
plats.

Bästas. När en likbod s. s. När i Lous Trög är inredd
i ett hus där också andra utrymmen som till exempel i

ACC. N:R M. 11119:94.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

församling till kallas det här. Häruset här har under renare åren, sedan man kom att sätta liksom där i samling till begravning vid kyrkorna, ordnats upp i gjort mycket i värdigt, för att sedan tillbedas i andan, i skugga som är i alltid kan vara utrensning största församling anordnas i en av de gamla kyrkorna tillbedas för sitt ändamål utom vid utom ordentliga tillfällen, för en ökad del i. d. Där såväl som på flera andra ställen här i orten har under renare år byggts särskilda kapell i det för alla sina delar för besättning till begravningsdagen närmare de veckor, vanligtvis sedan det liden utåt eftermiddagen aldrig mitt på dagen i regel efter en enkel andakt i hemmet. Endast de allra få mest eller ibland endast några hus som betonas att vara i med vid denna besättning. Där samlas man på begravningsdagen men iordningarna prästas dock här där kapellen är betagna i kyrkans omedelbara

ACC. N:R M. 11119:95

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

väskor i byskan o' kapell är det ännu bara till namnet
Majning = klädes. chli: Till roghus som kunde
klädas klädde i vitt med lakan, vita fäcken o'
länga hanklar, sänger, soffor, bänkar, frivarnings-
möbler samt klockor o' lyktor, fröstren o' ljusstakar
är förut nämnda. Bänkarna frösiga med vitt o' var
papper. Attare kläddes av ett klappbord en lög byrå
eller annan passande möbel i liknande sved lakan
o' därpå fästes grönt eller vitt papper i form av kors
. Stjärnan o' orangeri stakdes ljusen samt några kruk-
värt. De krukvärt som så fäst sin plats i liknande
neder visna där därefter. Flusen ströcke med
sved o' grannar eller bänkarna är förut nämnda.

Även i detta sammanhang kan jag aldrig varit
nämnda o' det skulle ej heller stämma med folkets
byggnad, men hantvering med många grannar där fäst
gick fram på byskan o' när det var hantverings-
ning kan jag nästa sett, o' där grävde man också en

gång då att man bar den døde ända ner i graven som
också var omgäddad av en tät lock av ung gräs som
sidans begravingar är jag ej kompetent att beskriva
kransar i minnestecken. Om kranas har jag sedan
meddelat vad jag vet. Om insulsen kommit från
högsta stånd vet jag ej, de första utsatserna var e-
mentellid så enkla som jag förut nämnt.

I nästan alla hem fanns i min barndom en eller
flera "ämningsjelse-trälar" - minnestecken i släta
vatten ramar med bilder o textning i svart med
draperier, vase eller urn, skygge med engelskornad
i vingar omsluttande en svart rist på brädet
med litet ljus stupa omkring o däröver den døde
namn o data. Det fanns flera personer med utslag
på teckning som uppförde sidans trälar ut den
døde närmaste anförman, flera lika dans på
en ring betalning eller ing ibland på något av be-
gravingssmitten som eskönska, då jag vet att sidans

Taoln utfrids på 1880 talet för familjen där man inte
hade ut arvna. Hanske kunde det rent av vara en
vän tjänst. En skollärare i H-Börsby utfride söder
taoln men var för betalning. Också tiden gubbe
dessa med tusch i gubbe utfride taoln i blekna
de samt väntades ut ut trots glasst o blers o lös-
liga men de fick dock många barn så länge den atole
generationen som stads den stads nya leve, så för-
brack de rätt vände o kastades bort. En del kan dock
bevarats o i oddats till Luanholm o där finns nu
flera, de bästa jag någon gång sett. De hade in-
period från mittlar ut 1800 talet o fram på 1880 talet
Hansar i vapen huset var jag först nämnt en men
brans band kunde också kängas upp men också för-
vara i huset o nu minner man mest var man
var när man var pioletsfuk lätet den multna
med tåflet. Hans band var i min barndom ob-
jättligt vid enklare begravning men allt mer ohat.

ACC. N:R M. 11119:98.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

under tiden var lopp.

Sorgdiäkter kan jag säkert skriva om förut i olika
sammankom. Till 1880 talet, o kanske därinnan be-
träffande de äldre, var kvinnorna stora vita "klä"
som bärgades med en smitt med ett ryggstut utånga
den mätt svarta spalen, dubbelstjäl av chasmitz,
eller billigare av mönstrat gille, när det var sorg,
o alla kvinnor antingen de var elakt eller ej var
lika djupt sorgkladda på en begravning. Dessa
vita "klä" var inensat i m. i fyllskant o hade en ganska
bred fält runt om materialet var "sockerduk" eller
maddapotalar liksom den stora vita broderade eller
rytt pryddas kasseler som kunde finna vid begravning
o kyrkas besök, nattvardsgång m.m. De vita kläderna
av lites av kläder med en bård av sorgeräpp i
kläde av mätt rida-tuft. Dessa bård var till en brö-
jen ganska smal men blev med tiden allt bredare
i vidtyfigare med längtgående rock o kräppen

ACC. N:R M. 11119:99.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

allt gröre; till sist var hela bladet överblott med myskräpp som blev av allt sämre kvalité, blev rakt o
 kom att länga som en rätts utgång undelblott. De
 svarta blänningarna var intill 1880 talet o bland de
 som höll på det gamla ännu in till slutet av 1896
 talet. Däröver bland allmoges kvinnorna av hem-
 värt svart halsylle i fam- eller blanda de fattigare
 tre- och fyra rättsvärd. De enkla kvinnorna hade
 livet eller boften av samma material som den rida
 kjolen i färg eller fem lilla väder men som det var
 lite mera med hade boften av bläck. Till or-
 mands begraving hade kvinnorna de frilädda av
 mäss i rida eller något annat gästgälsnande ma-
 terial, ett slags redgarn, det var små små o korta frilädda
 iöfligt små o vackra applik där myttrand
 fanns o med till pridda med ett blonda kast o
 liknande material som frilädda i öfver. Svarta o
 vita under kjolen kunde också till då även de hem till

ACC. N:R M. 11119:100.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

synes när man tåg av ö i ragnerna. Dessa kläder var
 de äldre samtidigt med de yngre mycket klättan med
 mycket stora si länge "Fikla - krommarna" lade eller
 till för endast några år sedan då de rista gick bort
 det var endast den skillnaden att materialet o mit-
 tet i klänningarna blivit en annan, under för
 under allt i för 1880 talen början kom först de
 yngre att låta moderns smyckningar, i stället för
 intens iblandade, nu rina rasta klänningar av bry-
 tugg, till en början av chasnistyp, parmaffa nämnde
 man det också. I halven hade krommarna i sin ung-
 dom antingen livet var att mytt mitt med hög stä-
 den krage eller en låg kinnig i de äldre en bechad
 krusflorsremma i hade man inte varit spogelbror
 så satte man framtille på början en krusflorsrem
 även ärmarna kunde som avslutning på en bechad
 krusflorsrem vid handleden, färdig berättning
 dolda den under krusflor. Förger matherades på

ACC. N:R M. 11119:101.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

alla synliga sätt av alla. Alltså i äldre tider
 varit med ganska mycket vitt, så allt varit
 med knäpp som markerade sargen i stället för de
 vita i så nu sargdräkt endast för stäkter med
 markering av vitt, andra gånger endast svartblådda
 skänker var ja blådda i de svarta blöden alla knä-
 per för hade, ingen vacker svart som kunde tänkas
 komma att vara ibland folk "saken" varit postym
 nu den nu var i ett par svarta byxor markerade
 sarg. Den gammalt ruge bandet kring mannens kät-
 tal (som de enklare ofta lånade av grannar) varit
 i bruk vet jag inte, de ha förekommit allt vad
 jag vet i samtidigt har funnits band av olika
 bredder i manns by på begravingar varit i
 långa byxor både med i utan ruge band kring kullen.
 attas att det varit ansett. Ruge bandet kring armar
 som under tiden det var i bruk äkte allt längre ned.
 på armen har varit i bruk från 1900 talen till idag i en

ACC. N:R M. 11119:102

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

me i många fulla esatt ar en liten remsa på rockblagen.
 Till en brigan var det nog mest barland som var om-
 land då kvinnorna maskade in nog på flera andra
 sätt i blöde dräkter. Detta land ar knuslen, fält
 i renare tråkig lek vad jag vet har varit en vän-
 ster arm ar alla. Tiderna efteråt har varit sig
 uppifrån i från tiderna med det i utåt.
 Barnens nog kunde man märka med en rosett
 ar nog knapp vid västra rida på gossarnas mön-
 ö som bara i flickornas knäfläts i tid som jag minns
 ö så svart eller svart-vitt, blödena kulört fick
 inte rivas. I äldre tid kläddes barnen mest lika
 de äldre ofta i omsyddade blöden ar de äldre bar-
 tärte material, som när de förvandlats till bam-
 plagg ofta kunde stå på sig. Hjörns villet gjorde
 att is skulle tyckas dem se i högsta grad mycket
 tillgånge ut, även barnen fick iakttaga mycket
 i de redan som följde därmed, vilka sig allvarliga

ACC. N:R M. 11119:103.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sörgtiden för make varit i föräldra- och
 än men efter ett halft år lättades något på sorgdräkt.
 För det blev vid det halft år, då bruden också
 enklig gifte en sig, också först efter sorgåret
 slut. För nödigare släktingar skeddes lite mer
 ett halft år men när man skulle sammanträffa
 med sådana anfränder som var närmare släkt
 med den avlidne blödde man sig i svart klänning
 visande sitt ytterligare deltagande. Särigen, det var
 de till god tid liksom att grannarna iakttog be-
 het att bära mer så länge vilket var över fjord i
 om man under sorgåret blev bjuden till ett märke-
 ston till utomstående som hem om skickad till
 ett märke för begraving, med fining f. a, klädde
 sig i svart. Första halvåret efter en nära anfränder
 att undvek man ett gladare sällskapslivet och
 inte en anständig sammanhållning i att deltaga i
 dans o. lek så länge den var svart i g. eller gifte

man sig under vrigetiden ofta föräldran eller andra
 nära anfrömmen. Det skulle både olycka för de
 unga antingen påskyndade man bröllet när
 också på väntades eller för de man vänta vrigeti-
 den ut åtminstone halvåret, ja även om man
 påtåligt väntade man för att undgå olycka.
 I senare tid kan man alltså lättat för de nya
 liggtecknen på vrig, så ock betecknande bröllet
 nys i sällskapslivet. Man kan också dansa i
 vrig utan att det beöns det anses som det gjorde för
 Borgelig begravning i frikyrklig begravning är
 ju något nytt. Frikyrkliga begravningar före
 kommen för numera ofta även kan utan att cräda
 det minsta av det uppses som de skulle gjort i
 våra föräldras tid men jag känner inte till
 som därvid tillgaf sig kan därför inte säga sämre.
 Ordensbegravningar är liksom obända för mig.
 Fria folkföreningar, spårhallsföreningar i kamrads-
 föreningar

Filipponat vid slutet av 1800 talet var dessas fann en
rätt med i processeromerna vid graven i kyrkan
av de utredde färbärerna i i kyrkan i graven som
en rätta bekräftning. Prästernas inställning till
färbärernas införande i kyrkan var varit olika,
från öppet i tolerant. Vid graven var jag inte
annat än att de toleranta häkt som de äldre
o mest konservativa bland prästerna inte gick
med till graven utom vid särskilda tillfällen
o det var i regel ej vid sådana tillfällen där fann
friheten.

Chilietas begravnings var jag inte bestämt
med att det var militär med o bekräftade den
då vid jordenfästningen o militär som bäst
men det finns säkert andra som känner till så
dant o det kan ja varit likartat överallt då det
animerat på ett likt krigsmakter.

Om utländska medborgares begravnings o jordenfäst-
gravnings

kan jag heller inte meddela något. De flesta sådana
begravningsar ligga ju så nära i tiden, flyktning-
begravningsarna öde är mest kända till stödena
i ännu i friskt minne där, allmänheten har
emellertid alltid visat en benägenhet att blicka
dessa öden som helt saknat anknytning till orten.
Begravningshällen i entusjens. Juk- i begra-
vningshällen har funnits här sedan 1800 talets
senare del i där har man betalt viss avgift mån-
atlig och där det skälles juk- i begravningstjänst
vid jukdöms- i dödsfall. Phurups arbetares juk-
i begravningshällen "arbetarförningens" var en sådan
gammal sammanslutning i eskild regi var som
under årens lopp följt många medlemmar på deras
sista färd, ja den är nog så gammal att inga av
dessa första medlemmar numera är i livet.
Libraga o prester äro ur kommunen, men en
per första presten har också blivit anställdas

ACC. N:R M.11119:107

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

någon gammal odalbröda men en sådan som skaffade
särskilt prestares som gravvård i lekhusen är en för
sig i sin konst många år före sin död & hade
det stående i sitt hem ansågs för ett original.
För den första entreprenören här är man nog
säkra den förut nämnda Johanna Handllerska
även kallad Likhuse Johanna, Johanna Johanssons
vette hon fast kom för i intet sätt kan jämföras
med våra dagars företagare, men intet var för
för hennes tid 1890 intet i början är 1905 lutt att
jämföra med nuvarande tid. Hon tillhanda hade
emellertid allt som kom i fråga, histor, som hon
delvis gjorde i helt naturliga sätt utan man-
lig hjälp, vep ring, bant i pransar & hon vep
även liksom om man ville ha henne därtill p.p.
där ingen pietetsfull anförvant fanns eller vid-
riga omständigheter är något slag gjorde att man
dreg. sig därtill. Hon kallade också sin affär för

"Gustaf Eriksson begäringsbyrå" i riksdagen.
I senare tid från 1920-tallets början, kanske redan för
ut kan det så blivit allt vanligare med likbil
ö nu kan man i flera år låtet entreprenörerna
komma till ingången med bästa klädsel & klä-
deska i likbilen. Videna affärer kan uppstå
i den centralt belägna Phoenix köping. De ombe-
råda allt om den samma med transport, ö-
rättning annonsering o.d. & de omberåda allt
vid liksom avkänslande i sjukhusen i städerna
ställa en st balsamering blir utförd, kremation i
även prydande av kyrkor, ordnande av processer
(i samförstånd med kyrkovaktmästare) & tillhåll-
da hållande av begravningar när man i underen ing-
en fångar den gamla seden att det var den be-
dels bevisning mot den tiden att när man
lige anfrågar har något som mer i mer visen
tonen att bli fallit.

Att detta i högsta grad förändrat begravnings-
sittet är ju en given sak liksom som man också
numera vanligtvis överlåter bestyrken med be-
gravningsmiddagen eller ibland numera en-
dast-kaffet åt någon restaurang. Allt ihop ef-
ter detta, praktiskt men opersonligt i själva verket.
Det som ju får en i högsta grad personlig sak
med dödsfall, begravning eller något som slöt
samma släkt bänner i gemmen till en gem-
samhet i det kan inte pågå ut till profanerats
samtidigt som det blivit bekännare för folket.
Det på samma gång personliga i samfundliga som
karakteristiska för en stor red är borta, saknat
är de äldre men något som en given sak av
de yngre som inte minns hem av äldre tidens
redor i bänk.

Står man jag knappast tänkt på vilken skillnad
som uppstår mellan de senaste 50 åren för oss nu.